

Evaluace Plánu odpadového hospodářství města Valašské Klobouky

Leona Vlčková

Bakalářská práce
2014



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Leona Vlčková**
Osobní číslo: **M11688**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Evaluace Plánu odpadového hospodářství
města Valašské Klobouky**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Provedte průzkum literárních pramenů a zpracujte teoretické poznatky týkající se odpadového hospodářství České republiky.
- Vymezte význam plánů odpadového hospodářství na národní a regionální úrovni.

II. Praktická část

- Vyhodnoťte současný stav plnění cílů stanovených v Plánu odpadového hospodářství města Valašské Klobouky.
- Navrhněte optimalizaci a možná zlepšení vedoucí k dosažení cílů stanovených v Plánu odpadového hospodářství města Valašské Klobouky.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

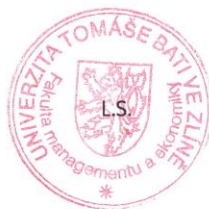
Seznam odborné literatury:

ALEXANDER, Catherine a Joshua RENO. Economies of recycling. 1. vyd. Londýn: Zed Books, 2012, 336 s. ISBN 978-1-78032-194-3.
DAMOHORSKÝ, Milan a kol. Právo životního prostředí. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, 629 s. ISBN 978-80-7400-338-7.
KURAŠ, Mečislav. Odpadové hospodářství. 1. vyd. Chrudim: Ekomonitor, 2008, 143 s. ISBN 978-80-86832-34-0.
TOŠOVSKÁ, Eva et al. Makroekonomické souvislosti ochrany životního prostředí. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, 201 s. ISBN 978-80-7400-308-0.
VOŠTOVÁ, Věra et al. Logistika odpadového hospodářství. 1. vyd. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2009, 349 s. ISBN 978-80-01-04426-1.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Lenka Smékalová
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce: 17. února 2014
Termín odevzdání bakalářské práce: 16. května 2014

Ve Zlíně dne 17. února 2014

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka



doc. RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a použité informační zdroje jsem citovala;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 16.5.2014



⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Cílem bakalářská práce je zhodnocení plnění Plánu odpadového hospodářství města Valašské Klobouky schváleného na období 2011 – 2016. Teoretická část se zaměřuje na legislativu odpadového hospodářství České republiky a Evropské unie. Pozornost je také věnována jednotlivým částem Plánu odpadového hospodářství České republiky a Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje. Praktická část představuje systém odpadového hospodářství města Valašské Klobouky a analyzuje současný stav hospodaření s odpady. Závěrečnou část práce tvoří návrh na možná zlepšení k dosažení stanovených cílů POH.

Klíčová slova: odpad, produkce odpadů, nakládání s odpady, odpadové hospodářství, Plán odpadového hospodářství, příjmy a výdaje odpadového hospodářství

ABSTRACT

The aim of the Bachelor Thesis is to evaluate the fulfilment of the Waste management plan of the City of Valašské Klobouky, approved for the period from 2011 to 2016. The theoretical part focuses on the legislation of the waste management of the Czech Republic and the European Union. Attention will be paid also to the individual parts of the Waste management plan of the Czech Republic and the Waste management plan of the Zlín Region. The practical part presents the system of the waste management of the City of Valašské Klobouky and it analyses the current state of the waste management. The final part of the thesis contains a proposal for possible improvements to achieve the objectives set of the Waste management plan.

Keywords: waste, waste production, waste treatment operations, waste management, Waste management plan, revenue and expenditure of the waste management

Mé poděkování patří Ing. Lence Smékalové za odborné vedení, trpělivost a ochotu, kterou mi v průběhu zpracování bakalářské práce věnovala.

„Člověk je veliký tím, že pociťuje odpovědnost. Odpovědnost tak trochu za osud lidí, v dosahu své činnosti.“

Antoine de Saint-Exupéry

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ	12
1.1 HISTORIE ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ	12
1.2 ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ V SOUČASNOSTI	13
1.2.1 Hierarchie nakládání s odpady	13
1.2.2 Základní pojmy v odpadovém hospodářství	14
1.2.3 Zpětný odběr některých výrobků	15
1.2.4 Zpětný odběr obalových odpadů	15
2 LEGISLATIVA ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ	16
2.1 LEGISLATIVA EVROPSKÉ UNIE	16
2.1.1 Struktura evropského odpadového práva	16
2.1.1.1 Primární úroveň	17
2.1.1.2 Sekundární úroveň	17
2.1.1.3 Terciální úroveň	18
2.2 LEGISLATIVA ČESKÉ REPUBLIKY	19
2.2.1 Legislativa do roku 1989	19
2.2.2 Legislativa po roce 1990	21
3 INSTITUCIONÁLNÍ RÁMEC ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ	24
3.1 POVINNOSTI A OPRÁVNĚNÍ OBCE PŘI NAKLÁDÁNÍ S ODPADY	25
4 PLÁN ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ ČR	27
4.1 ÚVODNÍ ČÁST	27
4.2 VYHODNOCENÍ STAVU ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ ČR.....	28
4.3 ZÁVAZNÁ ČÁST	28
4.3.1 Realizační programy	28
4.4 SMĚRNÁ ČÁST	29
4.5 HODNOTÍCÍ ZPRÁVY O PLNĚNÍ PLÁNU	29
5 PLÁN ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE	31
5.1 OBECNÁ USTANOVENÍ	31
5.2 ANALÝZA STÁVAJÍCÍHO STAVU ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ.....	32
5.3 ZÁVAZNÁ ČÁST	32
5.4 SMĚRNÁ ČÁST	33
5.5 ŘÍZENÍ ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ	33
II PRAKTICKÁ ČÁST	34
6 CHARAKTERISTIKA MĚSTA VALAŠSKÉ KLOBOUKY	35
7 SYSTÉM ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ MĚSTA VALAŠSKÉ KLOBOUKY	36
8 PLÁN ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ MĚSTA VALAŠSKÉ KLOBOUKY	39
8.1 CÍLE POH	39
8.1.1 Cíl 1 – zvýšení materiálového využívání komunálních odpadů	40

8.1.2	Cíl 2 – realizace výstavby komunitní kompostárny	49
8.1.3	Cíl 3 – realizace výstavby sběrného dvora.....	51
8.1.4	Cíl 4 – zvýšení využití objemných odpadů	52
8.1.5	Cíl 5 – zvýšení informovanosti obyvatel	53
8.2	FINANCOVÁNÍ ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ	54
8.2.1	Příjmy odpadového hospodářství	54
8.2.2	Výdaje odpadového hospodářství	59
9	NÁVRH OPATŘENÍ	65
	ZÁVĚR	70
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	72
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	74
	SEZNAM TABULEK.....	76
	SEZNAM GRAFŮ	77
	SEZNAM PŘÍLOH.....	80

ÚVOD

Vznik odpadů je každodenní součástí našeho života při veškeré výrobní i nevýrobní činnosti. Odpady vznikaly v minulosti, vznikají v současnosti a budoucnost nebude výjimkou. Prevencí vzniku odpadů a nakládáním s odpady se zabývá odpadové hospodářství, které je vymezeno zejména zákonem o odpadech a jeho prováděcími předpisy. Ústředním orgánem státní správy v této oblasti je Ministerstvo životního prostředí České republiky. Nakládání s odpady je nejen celosvětovým problémem posledních desetiletí, ale i každodenní starostí obcí při výkonu veřejné správy. Výkon veřejné správy v oblasti komunálních odpadů je svěřen zejména do samostatné působnosti obcí.

Odpadové hospodářství obce můžeme charakterizovat jako soubor služeb, které pro své občany v rámci čistoty a ochrany životního prostředí na svém katastrálním území obec zajišťuje. Příkladem služby je pravidelný odvoz odpadů od občanů, kteří využívají systém obce pro nakládání s komunálními odpady. Vzhledem ke stále přísnějším legislativním nárokům z hlediska nakládání s odpady narůstá i rozsah služeb, které musí obec v této oblasti zabezpečit, a tím narůstají i náklady obce na systém odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady v obci musí být nejen environmentální, ale také ekonomicky únosné pro občany a samozřejmě pro obec. V této oblasti je proto nezbytné pravidelné sledování a hodnocení ekonomických ukazatelů včetně zpracování Plánů odpadového hospodářství.

Právě vyhodnocení plnění Plánu odpadového hospodářství města Valašské Klobouky schváleného na období 2011 - 2016 a návrh případných zlepšení k dosažení stanovených cílů je tématem mé bakalářské práce.

V teoretické části se zmíním o historii odpadového hospodářství a jeho základních pojmech. Dále se zaměřím na legislativu odpadového hospodářství České republiky a Evropské unie a v návaznosti na ni představím základní části Plánů odpadového hospodářství České republiky a Zlínského kraje.

V praktické části se po krátké charakteristice města zaměřím na popis současného systému odpadového hospodářství města Valašské Klobouky včetně jeho Plánu odpadového hospodářství a následnou analýzu produkce odpadů a s tím spojené příjmy a výdaje v průběhu období posledních osmi let (2006 – 2013).

Závěrem se pokusím ze zjištěných skutečností navrhnout opatření k dosažení splnění stanovených cílů POH města.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Odpadové hospodářství je podle Kuraše (2008, s. 13) docela nové odvětví, které ovlivňuje všechny složky národního hospodářství. Jednoznačně se dotýká celého výrobního a spotřebního cyklu - od těžby surovin, přes výrobu, dopravu, spotřebu produktů, až po dobu, kdy se z produktů stanou odpady a je nutné zajistit jejich odstranění.

1.1 Historie odpadového hospodářství

Zneškodňování odpadů není pouze problémem současnosti. Tento problém nastal již ve starých kulturách Egypta, Řecka nebo Říma. Archeologické nálezy dokazují, že lidé v pravěku shromažďovali zbytky potravy na jedno vyhrazené místo ve svém okolí. Takzvanými shozovými šachtami pro odpady (neboli odpadovými rourami) vyústěnými do sběrného prostoru v každém domě, disponovala indická kultura.

Středověk je označován jako „páchnoucí období“ v Evropě. Odpadky byly běžně vyhazovány z okna na ulici, kde sloužily jako krmivo pro domácí zvířata. Tento problém byl až do 19. století.

Na přelomu 19. a 20. století se začal v Evropě třídit odpad na zhodnotitelný suchý odpad, kompostovatelný odpad (zbytky z potravin) a popel. Prosadil se tzv. třídílný systém, jehož původ byl v USA. Vývoj v oblasti nakládání s odpady částečně zastavily světové války v průběhu 20. století. Problematice ochrany životního prostředí se poprvé věnovalo až zasedání OSN v roce 1957.

Druhou polovinu 20. století můžeme rozdělit do čtyř etap přístupu k odpadovému hospodářství:

- 50. – 60. léta – odpady ovlivňují vzhled okolí měst, jsou odváženy mimo zastavěná území ke skládkování, převážně v terénních prohlubních.
- 70. léta – rozvíjí se koncové technologie na zneškodnění odpadů. Skládky jsou již technicky částečně zabezpečené a nastává spalování odpadů ve spalovnách (1. generace).
- 80. léta – vzniká problém omezených zdrojů a surovin, začíná rozvoj využití nebo recyklace. Spalování a skládkování odpadů je řízené a začíná výstavba třídíren smíšeného odpadu v Rakousku, Německu a Holandsku.

- 90. léta – vyvíjí se preventivní metody předcházení vzniku odpadů. Rozvíjí se primární třídění, vznikají skládky a spalovny (2. a 3. generace) a výstavba kompostáren odpadů.

Odpadového hospodářství na přelomu tisíciletí bylo a stále je ve znamení prudkého technologického rozvoje environmentálních technik a technologií v oblasti zvýšení efektivity hospodaření s odpady.

1.2 Odpadové hospodářství v současnosti

Odpadové hospodářství v současnosti znamená nejen nakládání se vzniklými odpady, jako je využití nebo odstranění, ale zároveň předcházení vzniku odpadů nebo jejich omezení.

Podle Voštové (2008, s. 3) jsou odpady fenoménem moderní společnosti. Diskutují o nich politici a politické strany většinou při tvorbě legislativy týkající se životního prostředí. Problémy s odstraňováním odpadů, které způsobuje nemalé náklady, řeší denně nejen profesionální pracovníci, ale i obce a občané.

Nakládání s odpady je v České republice upraveno zákonem o odpadech, ve kterém jsou implementovány příslušné předpisy Evropského společenství.

1.2.1 Hierarchie nakládání s odpady

Novelizace zákona o odpadech v roce 2010 doplnila do zákona tzv. hierarchii způsobů nakládání s odpady, která musí být v rámci odpadového hospodářství dodržována:

- předcházení vzniku odpadů,
- příprava k opětovnému použití,
- recyklace odpadů,
- jiné využití odpadů (například spalování odpadů spojené s výrobou energie),
- odstranění odpadů.

„Od hierarchie způsobů nakládání s odpady je možno se odchýlit, pokud se na základě posuzování životního cyklu celkových dopadů zahrnujícího vznik odpadu a nakládání s ním prokáže, že je to vhodné“ (Česko, 2014a).

Je zřejmé, že zákon o odpadech podporuje využívání odpadů před jejich odstraněním.

1.2.2 Základní pojmy v odpadovém hospodářství

Bezesporu základním pojmem zákona o odpadech je pojem „odpad“.

„**Odpad** je každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se jí zbavit.“ (Česko, 2001a)

„**Komunální odpad** - veškerý odpad vznikající na území obce při činnosti fyzických osob a který je uveden jako komunální odpad v Katalogu odpadů, s výjimkou odpadů vznikajících u právnických osob nebo fyzických osob oprávněných k podnikání.“ (Česko, 2001a)

„**Nebezpečný odpad** – odpad vykazující jednu nebo více nebezpečných vlastností uvedených v příloze č. 2 k zákonu o odpadech.“ (Česko, 2001a)

„**Odpadové hospodářství** – činnost zaměřená na předcházení vzniku odpadů, na nakládání s odpady a na následnou péči o místo, kde jsou odpady trvale uloženy, a kontrola těchto činností.“ (Česko, 2001a)

„**Nakládání s odpady** – shromažďování, sběr, výkup, přeprava, doprava, skladování, úprava, využití a odstranění odpadů:

- *shromažďování – krátkodobé soustředování odpadů do shromažďovacích prostředků v místě jejich vzniku před dalším nakládáním s odpady,*
- *sběr – soustředování odpadů právnickou osobou nebo fyzickou osobou oprávněnou k podnikání od jiných subjektů za účelem jejich předání k dalšímu využití nebo odstranění,*
- *výkup – sběr odpadů v případě, kdy odpady jsou právnickou nebo fyzickou osobou oprávněnou k podnikání kupovány za sjednanou cenu,*
- *skladování – přechodné soustředování odpadů v zařízeních k tomu určeném po dobu nejvýše 3 let před jejich využitím nebo 1 roku před jejich odstraněním,*
- *úprava – každá činnost, která vede ke změně chemických, biologických nebo fyzikálních vlastností odpadů (včetně jejich třídění) za účelem umožnění nebo usnadnění jejich dopravy, využití, odstraňování nebo za účelem snížení jejich objemu, případně snížení jejich nebezpečných vlastností,*
- *využití – činnost, jejímž výsledkem je, že odpad slouží užitečnému účelu tím, že nahradí materiály používané ke konkrétnímu účelu,*

- *odstranění – činnost, která není využitím odpadů, a to i v případě, že tato činnost má jako druhotný důsledek znovuzískání látek nebo energie.*“ (Česko, 2001a)

„Recyklace odpadů – jakýkoliv způsob využití odpadů, kterým je odpad znovu zpracován na výrobky, materiály nebo látky pro původní nebo jiné účely jejich použití, včetně přepracování organických materiálů.“ (Česko, 2001a)

Recyklaci můžeme charakterizovat i jinak. *„Pro některé je recyklování velkým obchodem (podnikáním), pro jiné mravní způsob být součástí světa.*“ (Alexander, 2012, s. 21)

„Původce odpadů – právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, při jejichž činnosti vznikají odpady nebo právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, které provádějí úpravu odpadů nebo jiné činnosti, jejichž výsledkem je změna povahy nebo složení odpadů a dále obec od okamžiku, kdy nepodnikající fyzická osoba odpad odloží na místě tomu určeném; obec se současně stane vlastníkem tohoto odpadu.“ (Česko, 2001a)

„Oprávněná osoba – každá osoba, která je oprávněna k nakládání s odpady podle zákona o odpadech nebo podle zvláštních právních předpisů.“ (Česko, 2001a)

1.2.3 Zpětný odběr některých výrobků

Povinnost zpětného odběru některých výrobků je stanovena v páté části zákona o odpadech. Tuto povinnost má právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, která výrobky jako jsou - oleje jiné než surové minerální oleje a surové oleje z živičných nerostů, výbojky a zářivky, pneumatiky nebo elektrozařízení pocházející z domácností, vyrábí nebo uvádí výrobky zahraničního výrobce na trh v České republice (tzv. povinná osoba).

Myšlenkou zpětného odběru je motivace výrobců k produkování výrobků s minimálním obsahem nebezpečných látek, aby v době, kdy se stanou odpadem, mohly být co nejlevněji nebo nejjednodušeji využity nebo odstraněny.

1.2.4 Zpětný odběr obalových odpadů

Podle zákona o obalech (Česko, 2001b) mají povinnost zpětného odběru a využití obalových odpadů výrobci a dovozci, kteří uvádějí na trh nebo do oběhu obaly nebo balené výrobky. Oprávnění zajišťovat sdružené plnění této povinnosti má autorizovaná obalová společnost. V České republice systém sdruženého plnění zajišťuje společnost EKO-KOM, a.s.

2 LEGISLATIVA ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Legislativa neboli zákon, v širším smyslu jiný právní předpis či mezinárodní smlouva, představuje v oblasti ochrany životního prostředí rozsáhlý soubor platných právních předpisů nejen České republiky, ale i Evropské unie.

2.1 Legislativa Evropské unie

Směrnice, rozhodnutí a nařízení jsou hlavním nástrojem komunitární legislativy v oblasti nakládání s odpady.

Podle Římanové (2005, s. 130) musí být uplatňovány principy „metod čistší produkce“, „nejlepší dostupné technologie“, „správné laboratorní praxe“, „certifikací“ a „integrované prevence znečištění.“ Jednotlivé směrnice speciálně upravující nakládání s vybranými druhy nebo skupinami odpadů a požadavky na zařízení k využívání a odstraňování odpadů se dále zaměřují na vybudování harmonizovaných systémů sběru těchto odpadů, limitní hodnoty škodlivin v nich a látek znečišťující životní prostředí při provozu zařízení, na další technické požadavky na tato zařízení a podmínky povolování jejich provozu a pravidelných kontrol příslušnými orgány státní správy.

2.1.1 Struktura evropského odpadového práva

Evropské odpadové právo lze rozdělit do tří úrovní:

1. Primární úroveň (horizontální legislativa).

- Rámcová směrnice o odpadech 2006/12/ES,
- Směrnice o nebezpečných odpadech 91/689/EHS,
- Nařízení o přepravě odpadů 1013/2006/ES.

2. Sekundární úroveň (zařízení k nakládání s odpady).

- Směrnice o spalování odpadu 2000/76/ES,
- Směrnice o skládkování odpadu 1999/31/EHS,
- Směrnice o přístavních zařízeních pro příjem lodního odpadu a zbytků lodního nákladu 2000/59/ES.

3. Terciální úroveň (nakládání s vybranými druhy odpadů).

- Odpadní oleje 75/439/EHS,

- Kaly z čistíren odpadních vod 86/278/EHS,
- Baterie 2006/66/ES,
- Obaly 94/62/EHS,
- PCB/PCT 96/59/EHS,
- Automobily s ukončenou životností 2000/53/ES,
- Elektrická zařízení 2002/96/ES a 2002/95/ES,
- Těžební odpad 2006/21/ES,
- Veterinární odpady 1774/2002/ES.

2.1.1.1 Primární úroveň

Směrnice Rady 2006/12/ES o odpadech vychází z principu „znečišťovatel platí“. Definuje základní pojmy a pravidla v odpadovém hospodářství a vymezuje hierarchii nakládání s odpady, povinnosti původců a provozovatelů zařízení k nakládání s odpady.

Směrnice Rady 91/689/EEC o nebezpečných odpadech stanovuje pravidla pro zařazování odpadů do jednotlivých kategorií a pravidla pro nakládání s nebezpečným odpadem včetně evidence.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady 1013/2006/ES o přepravě odpadů definuje hmotně právní podmínky přepravy a vymezuje podmínky pro udělování souhlasů, případně vydávání zákazů přepravy.

2.1.1.2 Sekundární úroveň

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/76/ES o spalování odpadu upravuje podmínky pro spalování a spoluspalování nebezpečného i ostatního odpadu s cílem minimalizace emisí znečišťujících látek a stanoví podmínky pro monitoring a kontrolu zařízení.

Účelem Směrnice Rady 1999/31/ES o skládkování odpadu je minimalizace negativních dopadů skládkování odpadů (odstraňování odpadů jejich ukládáním na nebo pod úroveň terénu) na životní prostředí. Směrnice vyžaduje alespoň po dobu 30 let finanční zajištění péče o skládku prostřednictvím vhodného ekonomického nástroje jako je např. pojištění.

Cílem Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/59/ES o přístavních zařízeních pro příjem lodního odpadu a zbytků lodního nákladu je zabránění odkládání odpadů do moří

nebo jiných vodních útvarů. Směrnice stanovuje povinnost odkládání odpadů z lodí v přístavních zařízeních včetně vedení evidence o těchto předávkách odpadů.

2.1.1.3 Terciální úroveň

Směrnice Rady 75/439/EHS o zneškodňování upotřebených olejů stanovuje pravidla pro jejich odstraňování, zpracování, regeneraci, spalování a sběr. Nicméně preferuje využívání odpadních olejů k novému použití před jejich odstraněním.

Směrnice Rady 86/278/EHS o ochraně životního prostředí a zvláště půdy při používání čistírenských kalů v zemědělství definuje vlastnosti používaných kalů a vlastnosti zemědělské půdy určené k aplikaci kalu z hlediska obsahu těžkých kovů a časového omezení pro použití kalů.

Cílem Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/66/ES o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech je zajištění ochrany životního prostředí pomocí ovlivňování životního cyklu baterií a akumulátorů. Dále stanoví podmínky pro zajištění sběru použitých baterií a akumulátorů včetně jejich recyklace a ekologicky příznivého odstranění.

Prevence vzniku odpadu z obalů je cílem Směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES o obalech a odpadech z obalů. Ve směrnici jsou stanoveny požadavky pro uvádění obalů na trh a do oběhu, na zajištění systému zpětného odběru a informačních kampaní pro veřejnost.

Směrnice Rady 96/59/ES o zneškodňování polychlorovaných bifenylyů a polychlorovaných terfenylyů (PCB/PCT) stanoví povinnost státu zajistit odstranění PCB/PCT a dekontaminaci pouze ve spalovnách povolených k tomuto účelu.

Zajistit prevenci vzniku odpadů a dosáhnout 95% hmotnostní využití materiálů, které autovraky tvoří (k roku 2015) je cíl Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2000/53/ES o automobilech s ukončenou životností.

Předcházení vzniku odpadů, zejména nebezpečných a vytvoření systému sběru použitých elektrozařízení stanoví Směrnice Evropského parlamentu a rady 2002/96/ES o odpadu z elektrických a elektronických zařízení a Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/95/ES o omezení používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/21/ES o nakládání s odpady z těžebního průmyslu se vztahuje na nakládání s odpady z těžby, úpravy a skladování minerálních zdrojů a z provozu lomů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady 1774/2002/ES, kterým se stanoví hygienická pravidla týkající se vedlejších živočišných produktů, které nejsou určeny k lidské spotřebě, mimo jiné, člení odpady (tzn. vedlejší živočišné produkty) do kategorií a ukládá požadavky na jejich zpracování.

2.2 Legislativa České republiky

Není pravdou, že ucelená právní úprava nakládání s odpady na území našeho státu nebyla do roku 1989 vytvořena, jak se domnívají někteří začínající odborníci v odpadovém hospodářství. V předpisech lze najít (dnešní terminologií řečeno) předcházení vzniku odpadů, čistší produkci, speciální úpravu zpětného odběru nebo odděleného sběru některých výrobků a zařízení (MŽP, ©2009).

2.2.1 Legislativa do roku 1989

V době protektorátní vlády bylo vydáno vládní nařízení, které se vztahovalo na „předměty a odpadové hmoty“ z domácností a podniků. Nařízení ukládalo všeobecnou povinnost sbírat, uchovávat, odevzdávat, odebírat a využívat odpady způsobem stanoveným vyhláškou tehdejšího Ministerstva průmyslu, obchodu a živností.

- Vládní nařízení č. 29/1940 Sb., o hospodaření odpadky.

Pojem „sběrné suroviny“ a nakládání s nimi upravilo vládní nařízení o sběru a odbytu sběrných surovin, včetně jejich širokého výčtu (např. odpad a zůstatky obecných kovů, odpadový papír, skleněné střepy atd.). Do sběru surovin byly zapojeny i obce, které je odebíraly od osob a zajišťovaly jejich vhodné uskladnění a roztřídění podle druhů na obecní náklady. Toto vládní nařízení bylo doplněno vyhláškami Ministerstva vnitřního obchodu.

- Vládní nařízení č. 88/1949 Sb., o sběru a odbytu sběrných surovin.
- Vyhláška č. 773/1949 Ú. 1., o účasti národních výborů na sběru sběrných surovin.
- Vyhláška č. 798/1949 Ú. 1., o sběru upotřebených ustalovačů, vyřazených filmů a odpadového zboží z termoplastických hmot.

Úsporné hospodaření s materiálem během výrobního procesu a co nejvyšší míru jeho využití (tzv. omezení vzniku „výmětů a zmetků“ a snížení odpadu) nařizovala i základní úprava průmyslové politiky tehdejšího Československa.

- Vládní nařízení č. 105/1950 Sb., kterým se vyhláší Statut národních podniků průmyslových.

Podmínky zálohování lahví včetně ceny zálohy upravovala vyhláška Ministerstva vnitřního obchodu a Ministerstva výživy.

- Vyhláška č. 113/1950 Sb., o povinném zálohování a soupisu lahví.

K ohlašování, sběru a využívání motorových vozidel trvale nezpůsobilých k provozu byl poprvé v roce 1951 upraven tzv. „zpětný odběr“ těchto vozidel z důvodu zájmu hospodárného využití materiálu.

- Nařízení ministra – předsedy státního úřadu plánovacího č. 28/1951 Sb., o výkupu vozidel trvale nezpůsobilých k provozu.

Od roku 1957 byl v ČR na základě vyhlášky zřízen „zpětný odběr“ upotřebených minerálních olejů, který byl nově legislativně upraven v roce 1961 určením povinnosti shromažďování a nakládání s oleji včetně podmínek jejich regenerace.

- Vyhláška Ministerstva chemického průmyslu č. 93/1957 Ú. l., o využití odpadních a upotřebených mazacích olejů.
- Vyhláška Ministerstva chemického průmyslu č. 130/1961 Sb., o povinném odvádění a využití upotřebených minerálních (mazacích) olejů.

Nakládání s přepravními lepenkovými obaly a jejich součástmi, neboli „znovuvyužití“ některých odpadů z obalů upravoval právní předpis od roku 1962.

- Vyhláška Ministerstva chemického průmyslu č. 104/1962 Sb., o hospodárném využití lepenkových přepravních obalů.

V druhé polovině roku 1964 byl upraven vyhláškou „zpětný odběr“ vyřazených alkalických akumulátorů.

- Vyhláška Ministerstva hutního průmyslu a rudných dolů č. 178/1964 Sb., o sběru a výkupu vyřazených alkalických akumulátorových článků.

V roce 1966 byly vyhláškou určeny obecné podmínky pro shromažďování tekutých a pevných odpadů a způsob jejich využívání a odstraňování z hlediska biologického, chemického nebo fyzikálního zatížení půdy.

- Vyhláška ministerstva zdravotnictví č. 45/1966 Sb., o vytváření a ochraně zdravých životních podmínek.

Zřizování organizací nebo zařízení, které mimo jiné zajišťují služby veřejně prospěšné, jako je odvoz pevných domovních odpadů, sběr druhotných surovin, údržba veřejné zeleně, čištění města atd. umožnil zákon o národních výborech v roce 1967.

- Zákon č. 69/1967 Sb., o národních výborech.

Nová definice sběrné suroviny jako opětovně použitelné hmoty, vznikající jako výrobní odpad nebo vedlejší produkt nebo opotřebením výrobku byla v legislativě upravena 1. října 1971 včetně povinnosti vyžadovat prokázání totožnosti občanů při výkupu sběrných surovin.

- Vyhláška Ministerstva vnitra č. 118/1971 Sb., o hospodaření sběrnými surovinami.

Vyhlášku z roku 1962 o hospodárném využití lepenkových přepravních obalů rozšířilo v lednu 1986 stanovení technických norem vratných přepravních obalů a úprava administrativní a finanční evidence obalů.

- Vyhláška Státní arbitráže Československé socialistické republiky č. 4/1986 Sb., o hospodaření s obaly při dodávkách výrobků.

V prosinci 1989 bylo jako ústřední orgán státní správy zřízeno Ministerstvo životního prostředí, do jehož kompetence se dostalo odpadové hospodářství. Kontrolním orgánem byla zřízena Česká inspekce životního prostředí. Kompetence z hlediska sběrných surovin a kovového odpadu zůstaly na Ministerstvu průmyslu a obchodu.

- Zákon České národní rady č. 173/1989 Sb., o opatřeních v soustavě ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, v jejichž čele stojí člen vlády České socialistické republiky.

2.2.2 Legislativa po roce 1990

Nedílnou součástí hospodářských úvah před rokem 1990 bylo efektivní využívání odpadů jako druhotných surovin. Následně legislativa odpadového hospodářství částečně rezignovala na některé principy, které umožňovaly vysokou míru využívání surovin získaných

z odpadů. Koncem roku 1990 bylo zákonem umožněno vybírání místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. První zákon o odpadech byl přijat v květnu 1991, který stanovil práva a povinnosti orgánů státní správy a povinnosti právnických a fyzických osob při nakládání s odpady. Patří mezi právní předpis, který nastolil právní režim odpadového hospodářství u nás. Následovalo nejen zřízení státního fondu životního prostředí (poplatky podle zákona o odpadech), ale i schválení dalších zákonů a prováděcích právních předpisů souvisejících s odpady.

- Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích.
- Zákon č. 311/1991 Sb., o státní správě odpadového hospodářství.
- Zákon č. 238/1991 Sb., o odpadech. (*první zákon o odpadech*)
- Zákon č. 388/1991 Sb., o státním fondu životního prostředí České republiky.
- Vyhláška č. 401/1991 Sb., o programech odpadového hospodářství.
- Nařízení vlády č. 521/1991 Sb., o evidenci odpadů.
- Zákon č. 62/1992 Sb., o poplatcích za uložení odpadů.
- Vyhláška č. 99/1992 Sb., o zřizování, provozu, zajištění a likvidaci zařízení pro ukládání odpadů v podzemních prostorech.
- Nařízení vlády č. 513/1992 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady.
- Zákon č. 125/1997 Sb., o odpadech. (*druhý zákon o odpadech*)
- Vyhláška č. 337/1997 Sb., kterou se vydává Katalog odpadů a stanoví další seznamy odpadů (Katalog odpadů).
- Vyhláška č. 338/1997 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady.
- Vyhláška č. 339/1997 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů.
- Vyhláška č. 340/1997 Sb., kterou se stanoví výše finanční rezervy na rekultivaci, zajištění péče o skládku a asanaci po ukončení jejího provozu a podrobnosti jejího vytváření a užití.

Druhý zákon o odpadech patří k dalším základním mezníkům odpadového hospodářství. I když první a druhý zákon o odpadech respektovaly v různé míře podrobností základní hierarchii odpadového hospodářství, z dnešního pohledu vykazovaly značné nedostatky a plně nevyhovovaly požadavkům praxe a Evropské unie. Přípravy vstupu ČR do EU byly hlavním důvodem harmonizace právních předpisů České republiky s předpisy Evropského společenství a k přípravě nového zákona o odpadech (v pořadí třetího), který již plně respektu-

je pojmy a definice ze směrnic ES. Plná shoda s předpisy ES je i v prováděcích právních předpisech vydaných k tomuto zákonu.

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech. (*třetí zákon o odpadech*)
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech.
- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů.
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, Seznam nebezpečných odpadů a seznamy odpadů a států pro účely vývozu, dovozu a tranzitu odpadů a postup při udělování souhlasu k vývozu, dovozu a tranzitu odpadů.
- Vyhláška č. 382/2001 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě.
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady.
- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB.
- Nařízení vlády č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky.
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu.
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady.
- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady.
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky.
- Vyhláška č. 170/2010 Sb., o bateriích a akumulátorech.

V současné době má zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech 36 novelizací a stává se nepřehledným. Vzhledem k tomu probíhala příprava zcela nového zákona o odpadech. Vnitřní připomínkové řízení bylo ukončeno 31. května 2013. Věcný záměr zákona, jehož základním kamenem byla strategie rozvoje nakládání s odpady, měl být předložen vládě do konce září 2013. Předpokladem bylo, že nový zákon o odpadech nabude účinnosti od prvního ledna roku 2014. To se však nestalo, protože návrh zákona nestihl projít tzv. legislativním kolečkem z důvodu předčasných parlamentních voleb v říjnu 2013.

Noví ministerští úředníci i nové pracovní skupiny pokračují na přípravě zcela nového zákona, který by měl v budoucnu nahradit stávající zákon o odpadech. Důraz je kladen zejména na zintenzivnění a rozšíření systému třídění odpadů, jsou navrhovány změny i pro drobné živnostníky v obcích nebo postupné zvyšování poplatků za skládkování odpadů. Změna je navrhována i v ekonomickém nástroji, jako je vyměřování platby za komunální odpad (zpoplatnění formou místního poplatku se zvednutou nebo zrušenou horní hranicí).

3 INSTITUCIONÁLNÍ RÁMEC ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Výkon veřejné správy v oblasti odpadového hospodářství je stanoven v jedenácté části § 71 - § 81 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů.

Veřejnou správu v oblasti odpadového hospodářství vykonávají:

- ministerstva - životního prostředí, zdravotnictví a zemědělství,
- inspekce,
- Česká obchodní inspekce,
- Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský,
- celní úřady,
- Policie České republiky,
- orgány ochrany veřejného zdraví,
- krajské úřady,
- obecní úřady obcí s rozšířenou působností,
- obecní úřady a újezdni úřady.

*„**Ministerstvo životního prostředí** je ústředním orgánem státní správy v oblasti odpadového hospodářství. Vykonává vrchní státní dozor v oblasti odpadového hospodářství, tj. dozor nad tím, jak správní úřady dodržují právní předpisy v této oblasti, a dále dozor nad dodržováním ustanovení právních předpisů a rozhodnutí příslušných správních úřadů v oblasti nakládání s odpady.“ (Česko, 2001a)*

*„**Ministerstvo zdravotnictví** vykonává vrchní státní dozor a řídí výkon státní správy v oblasti ochrany veřejného zdraví při nakládání s odpady.“ (Česko, 2001a)*

*„**Ministerstvo zemědělství** koordinuje provádění kontrol dodržování povinností při používání upravených kalů na zemědělské půdě.“ (Česko, 2001a)*

*„**Inspekce** kontroluje, jak jsou právníckými osobami, fyzickými osobami oprávněnými k podnikání a obcemi dodržována ustanovení právních předpisů a rozhodnutí ministerstva a jiných správních úřadů v oblasti odpadového hospodářství. Je oprávněna též provádět kontrolu dokladů podle právních předpisů Evropských společenství upravující dozor nad přepravou odpadů v rámci ES, do něj a z něj a jejich kontrolu.“ (Česko, 2001a).*

„*Česká obchodní inspekce kontroluje plnění povinností týkajících se uvádění baterií a akumulátorů na trh nebo do oběhu a zajištění jejich zpětného odběru.*“ (Česko, 2001a)

„*Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský vykonává kontrolu dodržování povinností při používání upravených kalů na zemědělské půdě.*“ (Česko, 2001a)

„*Celní úřady kontrolují vnitrostátní i přeshraniční přepravu odpadů.*“ (Česko, 2014a)

„*Policie České republiky v rámci pohraničního odbavování a v pásmu do 25 km od státních hranic zaznamenává a podle možností dokumentuje podezřelé jevy a okolnosti nasvědčující nelegální přeshraniční přepravě odpadů do České republiky.*“ (Česko, 2001a)

„*Orgány ochrany veřejného zdraví hodnotí a řídí zdravotní rizika, spolupracují s ostatními správními úřady v oblasti ochrany zdraví lidí při nakládání s odpady.*“ (Česko, 2001a)

„*Krajské úřady zpracovávají plán odpadového hospodářství kraje pro jim spravované území, sdělují své připomínky k návrhu plánu odpadového hospodářství České republiky, udělují souhlas k provozování zařízení a k plánu úprav skládky*“ (Česko, 2014a) včetně dalších kompetencí stanovených v § 78 zákona o odpadech.

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností mimo jiné kompetence stanovené v § 79 zákona o odpadech, dávají vyjádření ke zřízení zařízení k odstraňování odpadů nebo se vyjadřují v územním a stavebním řízení z hlediska nakládání s odpady.

Obecní úřady a újezdní úřady například kontrolují, zda právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání mají zajištěno využití nebo odstranění odpadu v souladu se zákonem o odpadech.

3.1 Povinnosti a oprávnění obce při nakládání s odpady

Obec je původce komunálních odpadů vznikajících na území obce, které mají původ v činnosti fyzických osob, na něž se nevztahují povinnosti původce. Povinností obce jako původce, je v tomto případě i povinnost přednostně zajistit využití odpadů nebo jejich odstranění. Zajištění uvedených povinností vyžaduje specifické prostředky. Za tímto účelem má obec možnost (nikoliv povinnost) vydat obecně závaznou vyhlášku, kterou stanoví systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na jejím katastrálním území, včetně systému nakládání se stavebním odpadem. Nerespektování zavedeného systému třídění je pak posuzováno jako porušení obecně

závazné vyhlášky a může být uložena pokuta dle § 46 odst. 2 a 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Za provozování systému nakládání s komunálním odpadem může obec vybírat úhradu, a to třemi způsoby. Jedním je zpoplatnění občana na základě smlouvy dle § 17 odst. 5 zákona o odpadech. Dalším je ustanovení zvláštního poplatku za komunální odpad dle § 17a o odpadech. Třetí a nejčastěji využívanou formou je místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů dle § 10b zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. (Balner et al., 2009, s. 45)

Obce jako každý původce jsou povinny vést o produkci jednotlivých druhů odpadů a způsobech nakládání s nimi průběžnou evidenci, která obsahuje:

- množství vzniklého odpadu (název, katalogové číslo a kategorie odpadu),
- způsob naložení s odpadem (využití nebo odstranění vlastními prostředky, předání k využití nebo k odstranění jiné oprávněné osobě),
- množství předaného odpadu k dalšímu využití nebo odstranění a identifikační údaje oprávněných osob, kterým byl odpad předán (obchodní firma nebo název, právní forma a sídlo, identifikační číslo oprávněné osoby),
- množství přijatého odpadu (název, katalogové číslo a kategorie odpadu) a identifikační údaje původce nebo oprávněných osob, od nichž byl odpad přijat,
- datum a číslo zápisu, jméno a příjmení osoby odpovědné za vedení evidence.

Zpracování plánu odpadového hospodářství je další povinností obcí, které produkují ročně více než 10 t nebezpečného odpadu nebo více než 1000 t ostatního odpadu (to odpovídá obci s cca 3,5 – 4 tisíci obyvateli). Tato problematika zcela jednoznačně spadá do samostatné působnosti obce.

Značné posílení odpovědnosti původce (obce) je u povinnosti zjistit, zda osoba, které předává odpady, je k jejich převzetí oprávněna podle zákona o odpadech – tj. právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, která má souhlas krajského úřadu k provozu zařízení k využití, odstranění, ke sběru nebo k výkupu určeného druhu odpadu.

Další povinností obce je zajistit místa k odkládání nebezpečných složek komunálního odpadu. Tuto povinnost lze zajistit zřízením sběrného dvora nebo zajištěním míst k jednorázovému soustředění nebezpečných složek komunálního odpadu mobilním svozem (minimálně 2 x ročně).

4 PLÁN ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ ČR

„Plán odpadového hospodářství se zpracovává za účelem vytváření podmínek pro předcházení vzniku odpadů a nakládání s nimi podle zákona o odpadech. V souladu s principy udržitelného rozvoje stanovuje cíle a opatření pro nakládání s odpady na území České republiky. Vztahuje se na nakládání se všemi odpady s výjimkou odpadů vyjmenovaných v § 2 odst. 1 písm. a) až i) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.“ (Česko, 2001a)

Cíle POH, vyplývají zejména z implementovaných požadavků právních předpisů Evropského společenství v oblasti nakládání s odpady, ke kterým byla schválena Rámcová strategie financování investic na zajištění implementace právních předpisů Evropského společenství v oblasti životního prostředí – usnesení vlády č. 1571 ze dne 7. 12. 2005. (Voštová et al., 2009, s. 29)

Návrh Plánu odpadového hospodářství České republiky je v kompetenci Ministerstva životního prostředí, které zpracování návrhu plánu projednává ve spolupráci s příslušnými orgány veřejné správy, tj. s kraji v samostatné působnosti.

Na základě platné legislativy je POH ČR zpracováván na dobu nejméně 10 let a jeho vyhodnocení provádí každoročně Ministerstvo životního prostředí pomocí soustavy 35 indikátorů do 31. prosince následujícího roku.

Plán odpadového hospodářství České republiky tvoří čtyři hlavní části:

- I. Úvodní část.
- II. Vyhodnocení stavu odpadového hospodářství ČR.
- III. Závazná část.
- IV. Směrná část.

4.1 Úvodní část

Úvodní část poskytuje základní informace o působnosti, platnosti, struktuře a obsahu POH ČR. Dále uvádí demografii a geografii ČR, stav hospodářství a vývoj plánování odpadového hospodářství na území České republiky. (Věstník MŽP, ©2003)

4.2 Vyhodnocení stavu odpadového hospodářství ČR

Vyhodnocení stavu odpadového hospodářství ČR podává přehled o způsobu nakládání s odpady na území ČR a dalších činnostech, které mají na oblast hospodaření s odpady vliv, porovnání stavu odpadového hospodářství ČR s členskými státy EU atd. Kapitulu uzavírá přehled klíčových problémů odpadového hospodářství ČR. (Věstník MŽP, ©2003)

4.3 Závazná část

Závazná část je součástí právního řádu ČR a tvoří přílohu nařízení vlády o Plánu odpadového hospodářství České republiky. Řeší v obecné rovině předcházení vzniku odpadů, využívání odpadů a jejich bezpečné odstraňování. Dále stanoví specifické zásady, cíle a opatření k omezování množství odpadů a jejich nebezpečných vlastností. (Věstník MŽP, ©2003)

Strategické cíle:

- snižování měrné produkce odpadů nezávisle na úrovni ekonomického růstu,
- maximální využívání odpadů jako náhrady primárních přírodních zdrojů,
- minimalizace negativních vlivů na zdraví lidí a životní prostředí při nakládání s odpady. (Věstník MŽP, ©2003)

Závaznou část Plánu odpadového hospodářství České republiky vyhláší vláda svým nařízením. V současné době se jedná o Nařízení vlády ze dne 4. června 2003 o Plánu odpadového hospodářství České republiky č. 197/2003 Sb., ve znění nařízení vlády č. 473/2009 Sb., kterým byl POH ČR doplněn (např. o nepovolování přeshraniční přepravy odpadů do České republiky za účelem energetického využití do spaloven komunálních odpadů...) a ve znění nařízení vlády č. 181/2013 Sb., kterým je prodloužena platnost POH ČR o jeden rok, tj. do 31. prosince 2014.

4.3.1 Realizační programy

Prostřednictvím konkrétních cílů byly do plánů odpadového hospodářství zahrnuty programy předcházení vzniku odpadů, tzv. Realizační programy (např. RP ČR pro nakládání s nebezpečnými odpady, RP ČR obaly a odpady z obalů nebo RP ČR pro komunální odpady), jejichž zpracování proběhlo ve třech etapách.

V letech 2003 – 2006 bylo zpracováno celkem 22 situačních zpráv k Realizačním programům, ve kterých byly informace o sledovaných proudech odpadů včetně definice klíčových problémů, zmapování technické infrastruktury pro nakládání s odpady, zajištění monitoringu o produkci odpadů a nakládání s nimi. (Voštová et al., 2009, s. 28)

4.4 Směrná část

Směrná část uvádí přehled nástrojů (normativní, ekonomické, administrativní, informační a dobrovolné nástroje) pro splnění stanovených cílů, systém řízení změn v odpadovém hospodářství, zdůvodnění navržených opatření, přehled indikátorů ke sledování změn v odpadovém hospodářství (např. celková produkce odpadů 1 000 t/rok; celková produkce odpadů na jednotku HDP t/1 000 EUR/rok...), návrh na rozpracování POH ČR, včetně přehledu připravovaných směrnic ES z oblasti odpadového hospodářství, které budou pro ČR v pozici členského státu závazné. (Věstník MŽP, ©2003)

4.5 Hodnotící zprávy o plnění plánu

Jednotlivé úkoly stanovené POH ČR, jsou hodnoceny důsledně z hlediska širšího rámce plnění ve vztahu na rozsáhlou analýzu všech relevantních informačních zdrojů. K hodnocení plnění jednotlivých úkolů je přistupováno z úrovně současného znalostního a faktografického stavu systému odpadového hospodářství ČR, vzhledem k tomu, že u většiny plánem stanovených úkolů je předpokládáno průběžné plnění. Zdrojem dat pro hodnocení kvantifikovaných cílů je především Informační systém odpadového hospodářství, který shromažďuje celostátně data na základě evidenčních povinností původců určených zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. (MŽP, ©2012)

Na základě informací získaných o plnění každého úkolu je vypracováno odborné hodnocení, součástí kterého je i vymezení případných problémů, signalizujících ohrožení splnění úkolu v zadaných termínech platnosti POH ČR, nebo návrh na další opatření (MŽP, ©2012). Hodnotící zprávy o plnění jsou předkládány k projednání nebo k informaci vládě České republiky. Doposud bylo zpracováno celkem šest hodnotících zpráv o plnění Plánu odpadového hospodářství České republiky.

První hodnotící zpráva za rok 2004 - ze závěru první hodnotící zprávy vyplývá, že produkce odpadů a nakládání s nimi stále znamenají pro ČR environmentální, sociální a ekono-

mický problém. Žádoucí hierarchie nakládání s odpady není v ČR plně respektována. (MŽP, ©2006)

Druhá hodnotící zpráva za roky 2005 a 2006 - svědčí ve srovnání s výsledky první hodnotící zprávy o pozitivním trendu a postupně se zvyšující akceptaci POH ČR jako kvalifikovaného nástroje k řízení odpadového hospodářství ČR. Dosažená úroveň plnění POH ČR, vytváří sice předpoklady ke splnění většiny úkolů zakotvených v plánu v období jeho platnosti, ale indikuje i klíčové problémy v dosavadním plnění. (MŽP, ©2007)

Třetí hodnotící zpráva za rok 2007 – ve srovnání s výsledky za první rok realizace plánu, to svědčí, již o plném uplatňování POH ČR jako kvalifikovaného nástroje k řízení odpadového hospodářství ČR. (MŽP, ©2008)

Čtvrtá hodnotící zpráva za rok 2008 - je zřejmá zvyšující se úroveň plnění POH ČR v období 2004 – 2008. Dosažené výsledky potvrzují správnost koncepce POH ČR, jako kvalifikovaného nástroje k řízení OH ČR. (MŽP, ©2009)

Pátá hodnotící zpráva za rok 2009 - dosažené výsledky potvrzují správnost koncepce POH ČR jako kvalifikovaného nástroje k řízení odpadového hospodářství ČR, tak i účelnost dlouhodobého používání jednotné metodiky hodnocení. (MŽP, ©2011)

Šestá hodnotící zpráva za rok 2010 – každoroční komplexní hodnocení POH v období 2004 – 2009 ukázalo, že v řadě úkolů nedochází v průběhu jednoho roku k podstatným změnám. Vyhodnocení by tedy, mohlo být, u příštího POH prováděno ve dvouletém intervalu, při každoročním hodnocení některých vybraných (především kvantifikovaných) úkolů a cílů. (MŽP, ©2012)

5 PLÁN ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE

Povinnost zpracovat Plán odpadového hospodářství pro jednotlivé kraje České republiky je dána § 43 odst. 1 v souladu s § 78 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Plán odpadového hospodářství kraje musí být zpracován v souladu se závaznou částí Plánu odpadového hospodářství České republiky a jejími změnami na dobu nejméně 10 let.

Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje obsahuje:

- obecná ustanovení,
- analýzu stávajícího stavu odpadového hospodářství,
- závaznou část,
- směrnou část,
- řízení odpadového hospodářství.

5.1 Obecná ustanovení

Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje navazuje na zpracovanou Koncepti nakládání s odpady ve Zlínském kraji, na Plán rozvoje Zlínského kraje a další strategické dokumenty.

Základním cílem plánu v době jeho vzniku (v roce 2004) bylo stanovení optimálního způsobu dosažení souladu s požadavky právních předpisů ČR a EU na území Zlínského kraje v oblasti odpadového hospodářství a s tím spojené ekonomické dopady.

Hlavním účelem plánu bylo vytvořit a zajistit funkčně provázaný systém rozvoje celého odpadového hospodářství, stanovit směry a cíle pro budoucí nakládání s odpady a stanovit formy jejich dosažení při zachování environmentální, sociální a ekonomické rovnováhy v kraji a poskytnout tak podklady pro zpracování navazujících POH původců odpadů, jejichž zpracování vyplývá z povinnosti zákona o odpadech (obcí a podnikatelských subjektů).

Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje není plánem kraje, ale plánem všech subjektů odpadového hospodářství působících nejen na území Zlínského kraje (POH ZK, ©2004).

5.2 Analýza stávajícího stavu odpadového hospodářství

Druhá kapitola Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje obsahuje všeobecné informace o charakteristice Zlínského kraje, produkci odpadů v kraji a prognóze vývoje. Dále způsoby nakládání s odpady na území Zlínského kraje, porovnání klíčových problémů se závaznou částí POH ČR, vyhodnocení stavu odpadového hospodářství včetně bilance vztahu mezi produkcí odpadů a nakládání s nimi. Součástí této kapitoly je i zhodnocení spolupráce kraje se sousedními kraji při řešení problematiky nakládání s odpady a vyhodnocení stavu podnikové sféry zajišťující využívání a odstraňování odpadů, doplněné přehledovými tabulkami působících svozových firem komunálního odpadu na území Zlínského kraje včetně oprávněných osob, které jsou průběžně aktualizovány na webových stránkách Zlínského kraje.

5.3 Závazná část

Kraj v samostatné působnosti je povinen zpracovat a schválit návrh plánu odpadového hospodářství kraje nebo jeho změny do 18 měsíců od nabytí účinnosti nařízení vlády, kterým se vyhláší nebo mění závazná část plánu odpadového hospodářství České republiky. Závaznou část plánu odpadového hospodářství kraje a její změnu vyhláší kraj obecně závaznou vyhláškou. V případě Zlínského kraje se jedná o Obecně závaznou vyhlášku č. 2/2004, jejíž platnost je do 31. 12. 2014.

Závazná část řešení Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje obsahuje přehled strategických cílů, opatření a odpovědnosti jednotlivých subjektů za jejich realizaci podle stanovených indikátorů a cílových hodnot. POH kraje stanovuje způsoby řešení opatření v odpovědnosti veřejné správy a nástroje k podpoře řešení opatření v odpovědnosti ostatních subjektů odpadového hospodářství kraje (POH ZK, ©2004).

Závazná část Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje je závazným podkladem pro zpracování plánů odpadového hospodářství původců odpadů na území Zlínského kraje a pro rozhodovací a koncepční činnost příslušných správních úřadů, krajů a obcí v oblasti odpadového hospodářství. (Česko, 2001a)

Zlínský kraj každoročně vyhodnocuje POH pomocí soustavy indikátorů stanovených v závazné části POH ČR a vyhodnocení plnění plánu zasílá Ministerstvu životního prostředí. Hodnotící zprávy o plnění stanovených cílů POH Zlínského kraje (ani ostatních krajů v České republice) nejsou zveřejňovány na webových stránkách.

5.4 Směrná část

V rámci realizace Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje je důležitá i spolupráce orgánů kraje s dalšími orgány veřejné správy, jak na principu subsidiarity, tzn. uplatňování zásady rozhodování na co nejnižší možné způsobilé úrovni, tak a na principu vzájemné výhodnosti, tzn. řešení některých opatření při nakládání s odpady na úrovni mikroregionů.

Směrná část Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje navrhuje konkrétní výstupy, jejichž realizace povede k naplnění požadavků závazné části, a tedy požadavků POH ČR. Odpovědnost za realizaci výstupů leží na různých subjektech odpadového hospodářství Zlínského kraje a kraj sám má k jejich prosazení pouze omezené nástroje jako zákon o odpadech, veřejnoprávní dohody a komunikační podpora.

Základním předpokladem splnění požadavků závazné části POH ZK je existence odpovídající infrastruktury – technické vybavenosti území kraje pro nakládání s odpady, odpovídající legislativním požadavkům v oblasti životního prostředí. (POH ZK, ©2004)

5.5 Řízení odpadového hospodářství

POH ZK je strategický dokument kraje v oblasti odpadového hospodářství, který navrhuje, specifikuje a hodnotí nezbytné změny současné praxe nakládání s odpady v kraji. Jeho nezbytnou součástí je trvalá, iniciační, koordinační, správní a rozhodovací činnost zodpovědného subjektu, kterým je Krajský úřad.

Realizace Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje je podpořena dlouhodobou informační a osvětovou kampaní zajišťující aktivní spoluúčast rozhodujících subjektů v kraji, odbornou podporou obcí a původců odpadů a řešením otázek mezikrajové spolupráce, jako např. pohyby odpadů, využívání zařízení (POH ZK, ©2004). Informační a osvětová kampaň s názvem „Třídění je styl“ probíhá zejména ve spolupráci Zlínského kraje a autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a.s. Cílem kampaně je zvýšení množství a kvality separovaného odpadu, zejména rozšiřováním sítě sběrných nádob na tříděný odpad. Informace v rámci této kampaně jsou podávány formou odborných seminářů pro státní správu a samosprávu, pomocí informačních brožur, vzdělávacích programů pro pedagogy, ekologického programu „Recyklohraní“, ekologického projektu pro ZŠ a SŠ „Uklidme si svět“ a různých soutěží. Příkladem je soutěž pro obce a města „O keramickou popelnici“, která hodnotí množství vytríděného separovaného odpadu přepočtené na jednoho obyvatele s možností výhry peněžité odměny do obecního rozpočtu.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 CHARAKTERISTIKA MĚSTA VALAŠSKÉ KLOBOUKY

Město Valašské Klobouky je součástí Zlínského kraje. Leží na rozhraní Vizovické vrchoviny a Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty, v údolí Brumovky (Klobouckého potoka) v nadmořské výšce 405 metrů. Rozloha města je 1 411 hektarů a první písemná zmínka o existenci Valašských Klobouk je z roku 1341. Název města je spojen také se znakem města, kterým je vysoký černý klobouk lemovaný modrou stuhou s přezkou.

Valašské Klobouky jsou součástí Mikroregionu Jižní Valašsko, který sdružuje celkem 27 obcí a Mikroregionu Ploština, který vznikl jako volný svazek obcí vyčleněním z Mikroregionu Jižní Valašsko.

Od 1. ledna 2003 je město Valašské Klobouky obcí s pověřeným obecním úřadem s rozšířenou působností. Územní obvod ORP Valašské Klobouky (kód ORP 1449) má v působnosti 20 obcí v okruhu třiceti katastrálních území s celkovým počtem 23 683 obyvatel. V současnosti je ve Valašských Kloboukách včetně místních částí Lipina, Mirošov a Smolina přihlášeno k trvalému pobytu 5 068 obyvatel.

Město Valašské Klobouky se vyznačuje vyšší mírou nezaměstnanosti, než je celostátní průměr. Míra nezaměstnanosti v prvním čtvrtletí roku 2014 dosáhla 9,07 % (v ČR 8,5 %).

Nejdůležitějším silničním spojením je silnice I/57, tedy trasa spojující sever Moravy a hranice s Polskem (hraniční přechod Bartultovice) a se Slovenskem (Brumov-Bylnice / Horné Srnie). Budoucnost silniční dopravy se týká napojení na koridor rychlostní silnice mezinárodního významu R49. Z hlediska železniční dopravy městem prochází koncový úsek trati Hranice na Moravě – Vsetín – Bylnice. V nejbližším okolí Valašských Klobouk se nenachází žádné letiště, ale v Zásadách územního rozvoje Zlínského kraje je plánováno se zřízením heliportu pro záchrannou službu.

Hospodářská situace ve městě se podílí nejen na životní úrovni občanů, ale i na nakládání s odpady vznikajícími z provozu domácností a z činnosti podnikatelských subjektů. Mezi nejvýznamnější původce odpadů ve městě patří společnost Groz-Beckert Czech s.r.o. s výrobou strojně šicích jehel do domácích a průmyslových šicích strojů a chemické výrobní družstvo Důbrava s výrobou čistících, deodoračních a konzervačních prostředků. V rámci územního obvodu ORP pak společnost Anvis AVT, s.r.o., provoz Drnovice, která zpracovává gumárenské směsi a společnost TVD Technická výroba, a.s., provozy Křekov (lisování technické pryže a termoplastů) a Rokytnice (např. lakování práškovými barvami).

7 SYSTÉM ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ MĚSTA VALAŠSKÉ KLOBOUKY

Nakládání s odpady ve městě Valašské Klobouky probíhá zejména v souladu se zákonem o odpadech a Plánem odpadového hospodářství města, který navazuje na POH Zlínského kraje a POH České republiky. Systém odpadového hospodářství je upraven obecně závaznými vyhláškami, které schvaluje ve své samostatné působnosti zastupitelstvo města.

- Obecně závazná vyhláška č. 2/2013, kterou se stanoví systém komunitního kompostování a způsob využití zeleného kompostu k údržbě a obnově veřejné zeleně na území města Valašské Klobouky.
- Obecně závazná vyhláška č. 3/2013 o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území města Valašské Klobouky.
- Obecně závazná vyhláška č. 4/2013 o místním poplatku za provoz systému, shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

Do roku 2003 byl ve městě provozován známkový systém odpadového hospodářství, který však nebyl dobře nastaven. Nebyla vytvořena funkční databáze plátců a tím byl systém prakticky nekontrolovatelný. Skutečnosti, jako klesající prodej známek v důsledku rostoucí ceny, špatná kontrola označení nádob známkami ze strany zaměstnanců svozové firmy a zvyšování nákladů města na svoz odpadů, vedly zastupitelstvo města k rozhodnutí schválit platbu za odpad formou místního poplatku.

Poplatek / rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kč / osoba	210	250	290	330	330	340	340	340	340	340

Tabulka 1 – Přehled vývoje výše platby místního poplatku za komunální odpad
(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

Tabulka 1 uvádí přehled vývoje výše platby místního poplatku za provoz systému, shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů v průběhu deseti let.

Poplatek se řadí mezi jeden z nejnižších ve Zlínském kraji. Částečným důvodem toho je skládka odpadů umístěná na katastrálním území Smoliny a Mirošova, tedy místních částí

Valašských Klobouk. Ze zákona o odpadech vyplývá, že základní složka poplatku se nevybírání od původce, kterým je obec ukládající odpad na skládku nacházející se na jejím katastrálním území. Sazba základního poplatku se skládá ze základní složky (500 Kč / t za ostatní odpad a 1 700 Kč / t za nebezpečný odpad) a rizikové složky (4 500 Kč / t za nebezpečný odpad), jejichž výše je dána zákonem o odpadech. Vlastníkem skládky je město a provozovatelem jsou Valašskokloboucké služby s.r.o.

SKO - Kč / t	sazba základního poplatku za ukládání odpadů	finanční rezerva pro rekultivaci bez DPH	odstranění odpadu bez DPH
město	0	100	350
ostatní subjekty	500	100	620

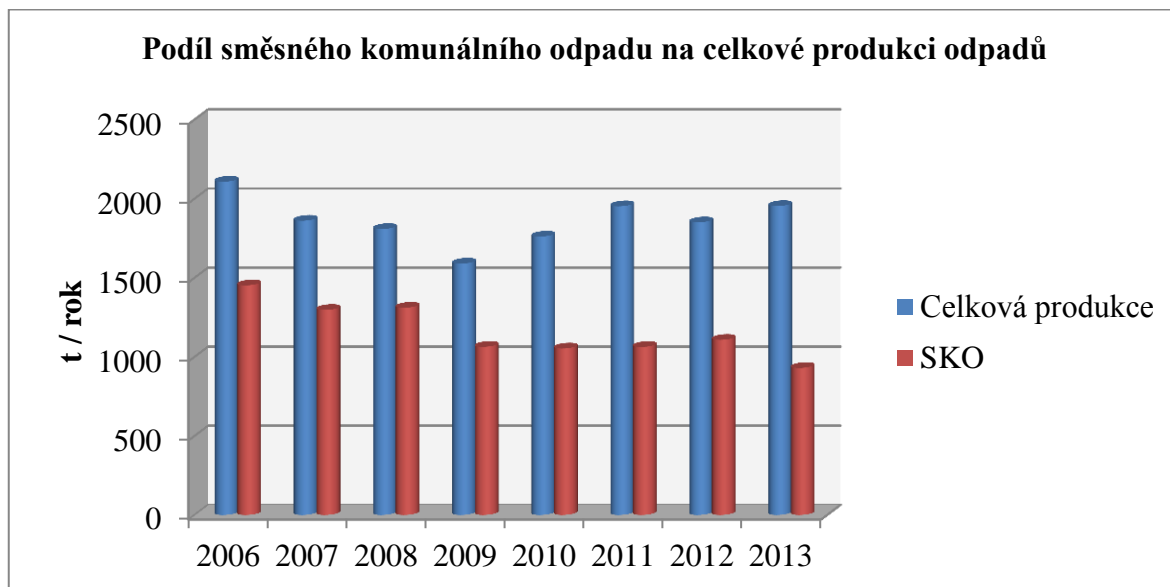
Tabulka 2 – Porovnání výše platby za skládkování směsného komunálního odpadu
(Zdroj: vlastní zpracování, data Valašskokloboucké služby s.r.o.)

V tabulce 2 je porovnání výše platby u jednotlivých položek, které jsou uvedeny na vážním lístku při odevzdání odpadu na skládku mezi městem Valašské Klobouky a ostatními subjekty využívajících skládkování směsných komunálních odpadů platné pro rok 2014. Je zřejmé, že celková částka za předání směsného komunálního odpadu (SKO) na skládku se pro město pohybuje ve výši 450 Kč / t bez DPH a pro ostatní subjekty ve výši 720 Kč / t bez DPH + 500 Kč. Tento rozdíl, který je ve výši 270 Kč / t bez DPH + 500 Kč je jedním z důvodů nízkého poplatku za odpad pro občany.

Další výhodou pro občany města je, že není omezen počet sběrných nádob na směsný komunální odpad na domácnost a četnost svozu je jedenkrát týdně po celý kalendářní rok. Poslední monitoring při sběru tohoto druhu odpadu ukázal, že ve městě je cca 1 095 kusů sběrných nádob (z toho 997 ks o objemu 110 l, 82 ks o objemu 240 l a u bytových domů 16 ks o objemu 1 100 l). Od roku 2001 sběr a svoz směsného komunálního a tříděného odpadu ve městě zajišťují technické služby, tedy společnost Valašskokloboucké služby s.r.o., jejichž zřizovatelem a 100 % vlastníkem je město Valašské Klobouky.

Možnost odstranění směsného komunálního odpadu vznikajícího na katastrálním území města a místních částí se jeví jako bezproblémové. Nad budoucností poplatku za ukládání odpadů na skládku ale visí otazník. Evropská unie doporučuje ČR zavedení daně nebo zvýšení poplatku za skládkovné tak, aby to motivovalo původce odpadů hledat jiný způsob využití odpadů. V současné době se diskutuje o výstavbě zařízení k energetickému využití

vání komunálních odpadů. V takovém případě by to znamenalo pro město velký problém, protože by se zvýšily náklady na odvoz odpadů do těchto zařízení, které by se promítly ve výpočtu místního poplatku za odpad, a město by muselo tento poplatek zvýšit.



Graf 1 – Podíl směsného komunálního odpadu na celkové produkci odpadů

(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

Z grafu 1 a tabulky 3 je zřejmé, že podíl směsného komunálního odpadu na celkové produkci odpadů ve městě má od roku 2009 klesající tendenci. Proti roku 2008 byl rozdíl v roce 2013 o 24,9%, téměř o čtvrtinu za pět let.

Podíl směsného komunálního odpadu na celkové produkci odpadů (%)								
Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SKO	68,8	69,7	72,5	66,9	59,8	54,4	59,8	47,6

Tabulka 3 – Podíl směsného komunálního odpadu na celkové produkci odpadů (%)

(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

Domnívám se, že i přes klesající tendenci podílu směsného komunálního odpadu na celkové produkci, stále existuje problém v tom, že někteří občané třídění odpadů odmítají. Jedná se většinou o starší generaci, která nebyla v minulosti k třídění vedena tak, jako je tomu v dnešní době, kdy o důležitosti třídění odpadů jsou podávány informace formou různých her již dětem v mateřských školách. Mnohdy si tyto občané ani neuvědomují, že výše poplatku za odpad se počítá za odvezené množství a uložení odpadů na skládku. Stejný problém mají i ostatní města v České republice.

8 PLÁN ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ MĚSTA VALAŠSKÉ KLOBOUKY

Povinnost zpracovat Plán odpadového hospodářství obce je dána § 44 odst. 1 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o odpadech). Tato povinnost platí pro obce, které produkují ročně více než 10 tun nebezpečných odpadů nebo více než 1 000 tun ostatních odpadů. Plán odpadového hospodářství obce se zpracovává na dobu nejméně 5 let, a musí být v souladu se závaznou částí POH příslušného kraje, který může v případě nesouladu těchto dokumentů obci sdělit své připomínky. Plán odpadového hospodářství obce je závazným podkladem pro činnosti obce v rámci nakládání s odpady vzniklými na jejím katastrálním území.

8.1 Cíle POH

Město Valašské Klobouky mělo poprvé zákonem stanovenou povinnost zpracovat pětiletý Plán odpadového hospodářství na období 2006 -2010, ve kterém byly stanoveny následující cíle:

- zvýšit materiálové využívání komunálních odpadů,
- snížit podíl biologicky rozložitelných odpadů obsažených v komunálním odpadu ukládaného na skládku,
- zajistit třídění a sběr nebezpečných složek komunálních odpadů,
- zajistit sběr a využití objemných odpadů,
- zajistit sběr a využití stavebních a demoličních odpadů,
- zvyšovat informovanost a vzdělávání občanů.

Doba platnosti prvního POH, byla na žádost města prodloužena Krajským úřadem Zlínského kraje do 30. 6. 2011. Od 1. 7. 2011 je v platnosti v pořadí druhý Plán odpadového hospodářství města Valašské Klobouky na období 2011 – 2016 (do 30. 6. 2016), v němž jsou stanoveny tyto cíle:

- zvýšit vytríděnost využitelných složek komunálního odpadu – podle potřeby zahušťovat síť hnízd pro sběr separovaného odpadu,
- realizovat výstavbu komunitní kompostárny,
- realizovat výstavbu sběrného dvora,
- zvýšit využití objemných odpadů,
- zvyšovat informovanost obyvatel města všemi dostupnými prostředky.

8.1.1 Cíl 1 – zvýšení materiálového využívání komunálních odpadů

Celková produkce odpadů se stanoví z evidence odpadů, kterou vede město průběžně jako původce komunálního odpadu podle zákona o odpadech. Na produkci odpadů má podstatný vliv velikost města, geografické podmínky, skladba obyvatel a jejich sociální podmínky, způsob vytápění a způsob platby za odpad.

V roce 2004 dosahovalo ve městě Valašské Klobouky materiálové využívání odpadů (R5 + R12) pouhých 10% z celkové produkce odpadů. Porovnáme-li nakládání s odpady po předání oprávněným osobám za období 2006 – 2013 uvedené v tabulce 4, zjistíme, že od roku 2006 má materiálové využívání komunálních odpadů stoupající tendenci.

Celková produkce odpadů – t / rok Val. Klobouky		R5 recyklace t / rok	% z celkové produkce	R12 úprava t / rok	% z celkové produkce	D1 skládkování t / rok	% z celkové produkce	D10 spalování t / rok	% z celkové produkce
2006	2107,657	156,681	7,43	372,004	17,65	1577,520	74,85	1,452	0,07
2007	1860,420	169,160	9,10	320,584	17,23	1369,000	73,58	1,676	0,09
2008	1808,084	214,196	11,85	183,567	10,15	1407,500	77,84	2,821	0,16
2009	1589,541	190,821	12,01	152,918	9,62	1243,069	78,20	2,733	0,17
2010	1760,399	221,664	12,60	158,295	8,99	1377,815	78,26	2,625	0,15
2011	1951,827	251,199	12,87	371,197	19,02	1327,015	67,99	2,416	0,12
2012	1850,008	273,448	14,78	346,966	18,76	1227,321	66,34	2,273	0,12
2013	1953,209	328,288	16,81	554,770	28,40	1066,636	54,61	3,515	0,18

Tabulka 4 – Přehled způsobů nakládání po předání oprávněným osobám

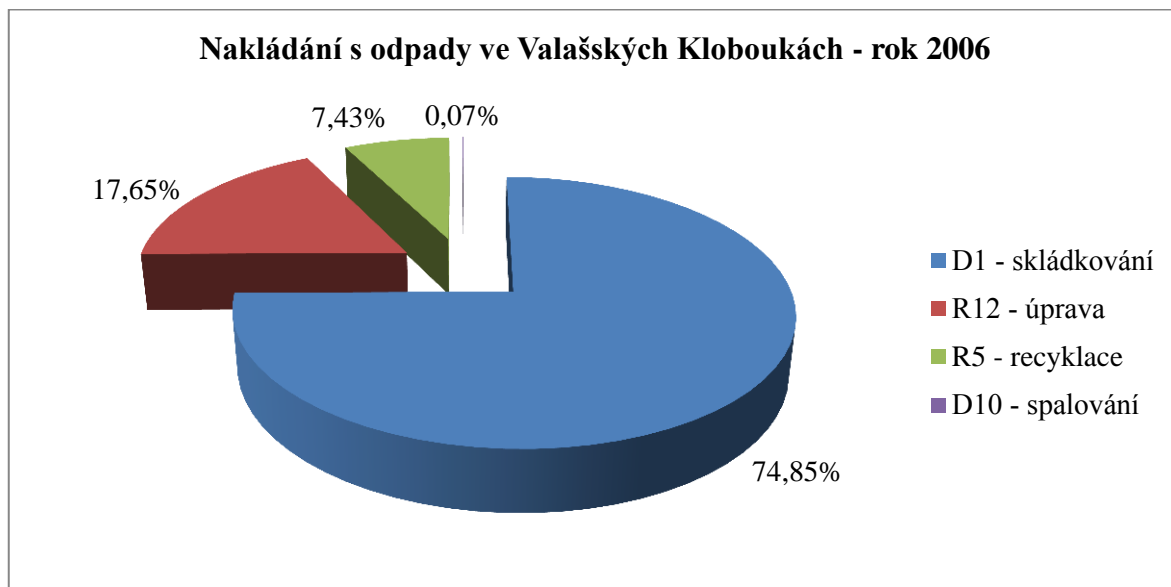
(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

Celková produkce odpadů v tabulce 4 zahrnuje všechny odpady, které vyprodukovali občané trvale přihlášení k pobytu ve Valašských Kloboukách včetně místních částí Lipina, Mirošov a Smolina v průběhu osmi let (názvy jednotlivých odpadů podle Katalogu odpadů jsou uvedeny v příloze III.).

Odpady jsou předávány oprávněným osobám k využívání nebo odstraňování:

- R5 – recyklace odpadů nebo R12 – úprava odpadů,
- D1 – ukládání odpadů na skládku (skládkování) nebo D10 – spalování odpadů.

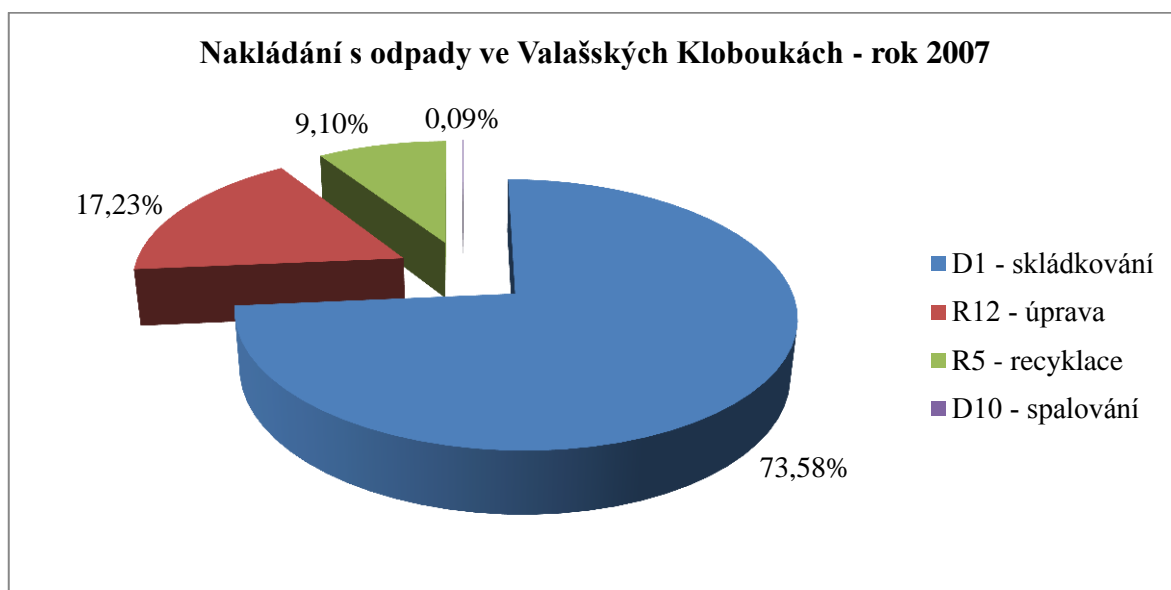
Z tabulky 4 je zřejmé, že materiálové využívání odpadů, které dosahovalo 25,08% v roce 2006, přesáhlo v roce 2013 hranici čtyřiceti procent (45,21%). To znamená, že se městu daří, naplňovat jeden z cílů POH z hlediska zvyšování materiálového využívání odpadů.



Graf 2 – Nakládání s odpady podle kódů nakládání v roce 2006

(Zdroj: POH města Valašské Klobouky, ©2011)

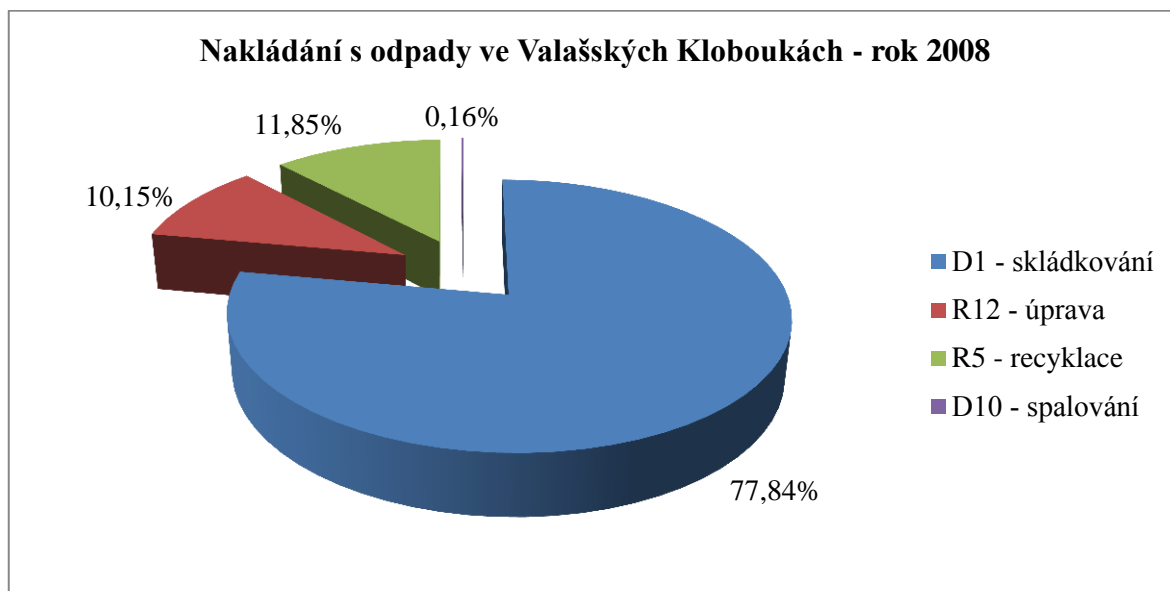
Z grafu 2 vyplývá, že z celkové produkce odpadů za rok 2006 bylo předáno k dalšímu využití tj. k úpravě a recyklaci 25,08% odpadů. Spalováním bylo odstraněno 0,07% nebezpečných odpadů a 74,85% bylo uloženo na skládku (stále více než 50%).



Graf 3 – Nakládání s odpady podle kódů nakládání v roce 2007

(Zdroj: POH města Valašské Klobouky, ©2011)

Z grafu 3 vyplývá, že z celkové produkce odpadů za rok 2007 bylo předáno k dalšímu využití tj. k úpravě a recyklaci 26,33% odpadů. Spalováním bylo odstraněno 0,09% nebezpečných odpadů a 73,58% bylo uloženo na skládku. Skládkování odpadů se snížilo oproti roku 2006 o 5,27%, ale stále se pohybovalo nad 50% z celkové produkce odpadů.

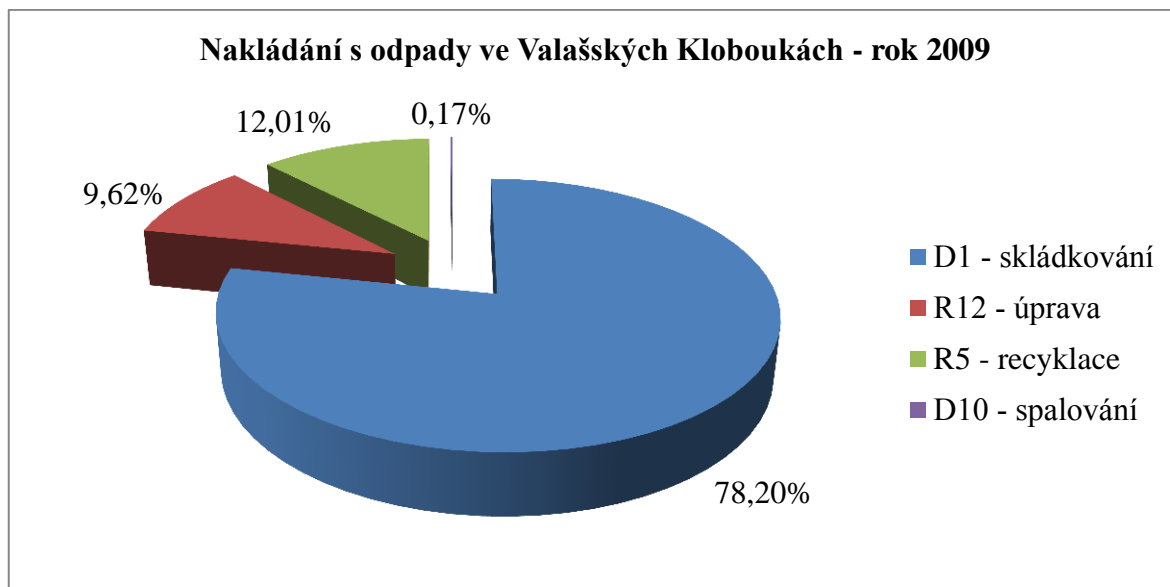


Graf 4 - Nakládání s odpady podle kódů nakládání v roce 2008

(Zdroj: POH města Valašské Klobouky, ©2011)

Z grafu 4 vyplývá, že z celkové produkce odpadů za rok 2008 bylo předáno k dalšímu využití tj. k úpravě a recyklaci 22,00% odpadů. Spalováním bylo odstraněno 0,16% nebezpečných odpadů a 77,84% bylo uloženo na skládku. Nárůstem produkce směsného komunálního odpadu se skládkování odpadů oproti roku 2006 zvýšilo o 2,99% a v porovnání s rokem 2007 o 4,26%. Snížil se podíl odpadů předaných k dalšímu využití.

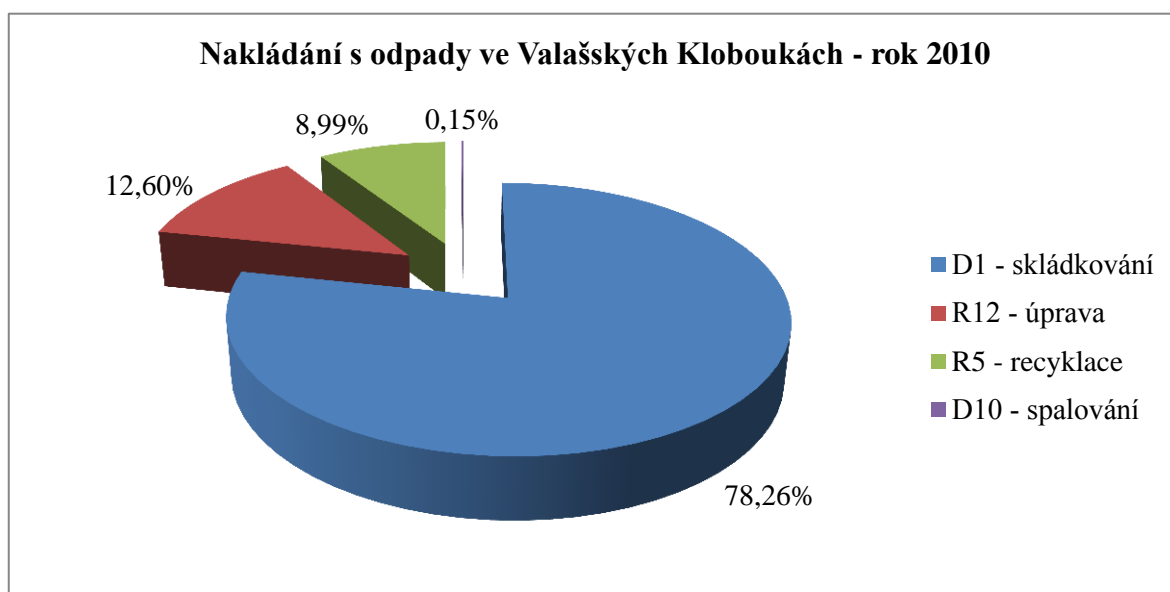
Příčinou zvýšení produkce směsného komunálního odpadu byly fyzické osoby oprávněné k podnikání a právnické osoby, které využívaly systém zavedený městem pro nakládání s komunálním odpadem bez písemné smlouvy. Vzhledem k tomu, že podnikatelským subjektům byly vyváženy sběrné nádoby zcela zdarma, nebyl zájem z jejich strany odpady třídit na využitelné komodity. Tento problém město vyřešilo zrušením prodeje žetonů a ve spolupráci se svozovou firmou zavedlo pro podnikatelské subjekty celoroční známky na svoz odpadů, které jsou rozlišeny podle objemu sběrné nádoby a dále podle týdenní nebo čtrnáctidenní frekvence vývozu. Ze strany městského úřadu je prováděna pravidelná kontrola podnikatelských subjektů z hlediska nakládání s odpady vznikajícími z podnikatelské činnosti včetně předávání těchto odpadů oprávněným osobám.



Graf 5 - Nakládání s odpady podle kódů nakládání v roce 2009

(Zdroj: POH města Valašské Klobouky, ©2011)

Z grafu 5 vyplývá, že z celkové produkce odpadů za rok 2009 bylo předáno k dalšímu využití tj. k úpravě a recyklaci 21,63% odpadů. Spalováním bylo odstraněno 0,17% nebezpečných odpadů a 78,20% bylo uloženo na skládku. Skládkování odpadů se opět zvýšilo oproti roku 2006 o 3,35%, oproti roku 2007 o 4,62% a v porovnání s rokem 2008 o 0,36%. Po důkladném šetření bylo zjištěno, že nárůst odpadů ukládaných na skládku byl způsoben odkládáním těchto odpadů do kontejnerů v areálu svozové firmy občany okolních obcí.

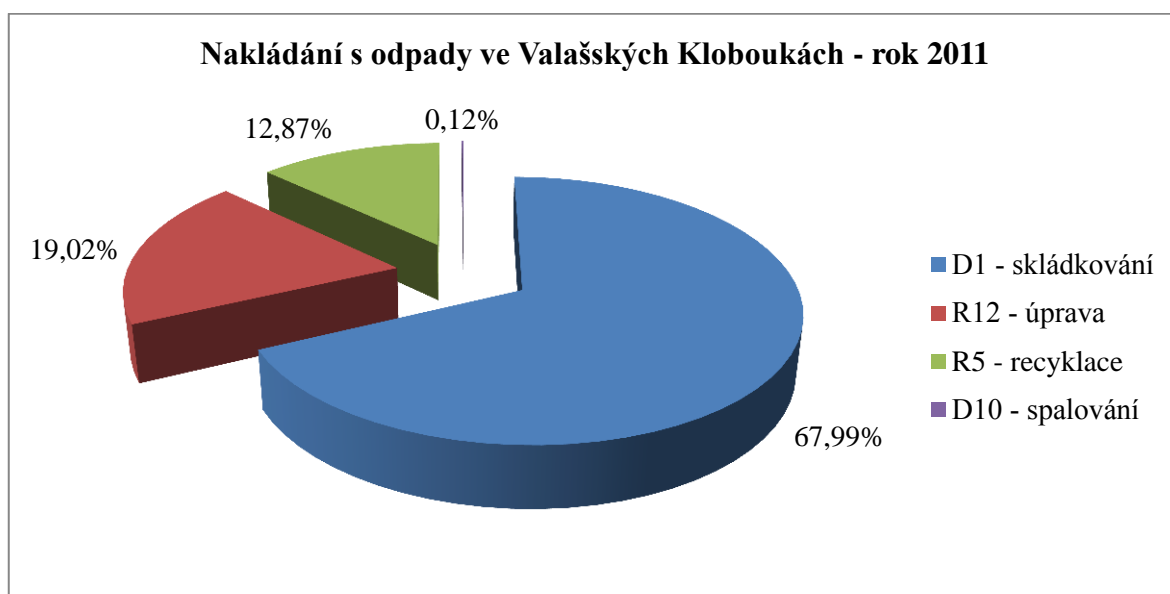


Graf 6 - Nakládání s odpady podle kódů nakládání v roce 2010

(Zdroj: POH města Valašské Klobouky, ©2011)

Z grafu 6 vyplývá, že z celkové produkce odpadů za rok 2010 bylo předáno k dalšímu využití tj. k úpravě a recyklaci 21,59%, což znamená mírný pokles oproti roku 2010. Spalováním bylo odstraněno 0,15% nebezpečných odpadů a 78,26% bylo uloženo na skládku. Skládkování odpadů se opět mírně zvýšilo, v porovnání s rokem 2009 o 0,06%.

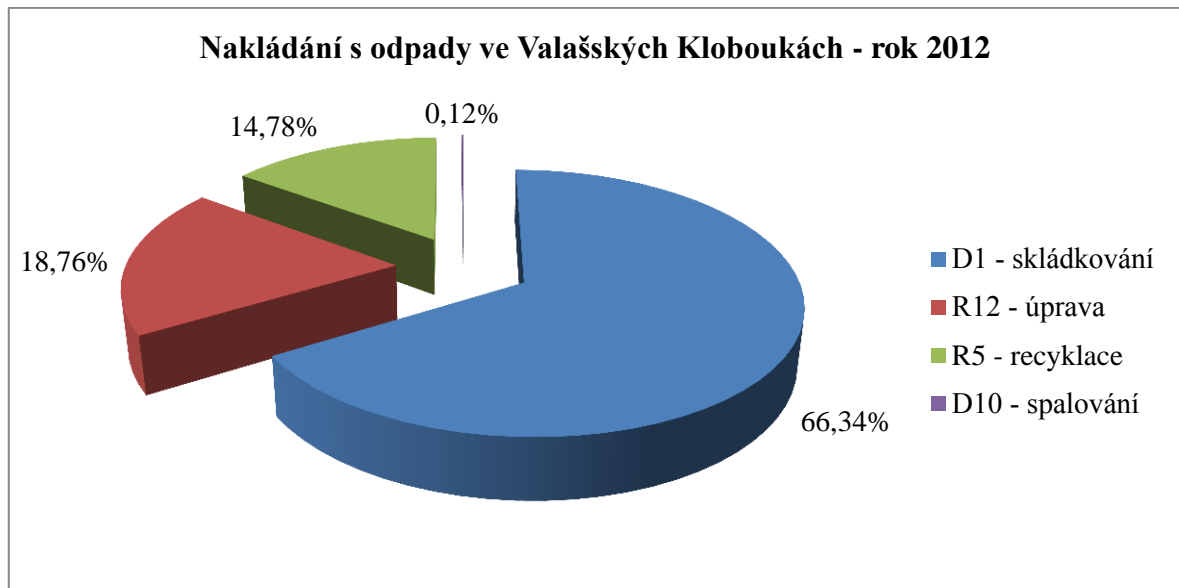
Vzhledem k tomu, že přijatá opatření ke snížení množství odpadů ukládaných na skládku z roku 2008 a 2009 nebyla účinná, rozhodly se technické služby po dohodě s městem instalovat u vjezdu do areálu Valašskoklobouckých služeb s.r.o. závoru a tím zabránit vjezdu občanům z okolních obcí, kteří tak zdarma a někdy bez povšimnutí zaměstnanců zde odpad odkládali. Dále byl areál technických služeb vybaven kamerovým systémem.



Graf 7 – Nakládání s odpady podle kódů nakládání v roce 2011

(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

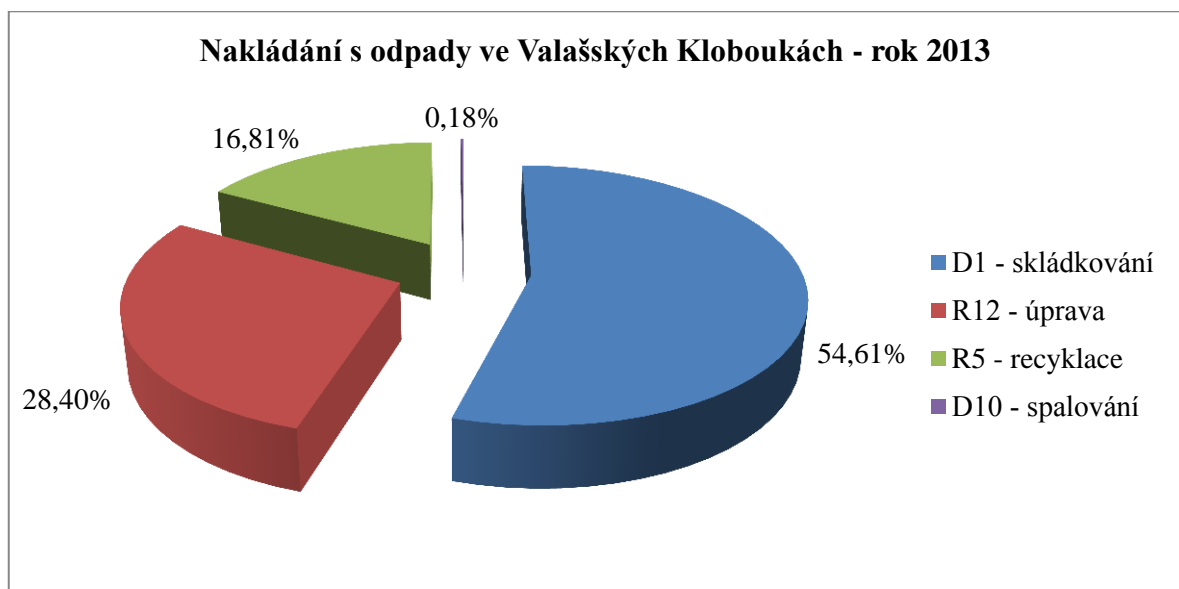
Z grafu 7 vyplývá, že z celkové produkce odpadů za rok 2011 bylo předáno k dalšímu využití tj. k úpravě a recyklaci 31,89%, což znamená nárůst o 10,30% oproti roku 2010. Spalováním bylo odstraněno 0,12% nebezpečných odpadů a 67,99% bylo uloženo na skládku. Skládkování konečně po třech letech začalo mít klesající tendenci. Ukládání odpadů na skládku kleslo oproti roku 2010 o 10,27%, to znamená, že opatření v podobě instalace závory a důsledné kontroly občanů při vjezdu do areálu technických služeb byla úspěšná. Další pokles z hlediska skládkování by mělo zajistit otevření komunitní kompostárny, která se podařila městu zrealizovat v roce 2011. Ukládání biologicky rozložitelných odpadů na skládky je omezeno nejen evropskou směrnicí o skládkování, ale taky provozním řádem skládky.



Graf 8 - Nakládání s odpady podle kódů nakládání v roce 2012

(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

Z grafu 8 vyplývá, že z celkové produkce odpadů za rok 2012 bylo předáno k dalšímu využití tj. k úpravě a recyklaci 33,54% (nárůst oproti roku 2011 o 1,65%). Spalováním bylo odstraněno 0,12% nebezpečných odpadů a 66,34% bylo uloženo na skládku. Skládkování odpadů v porovnání s rokem 2011 kleslo o 1,65%.



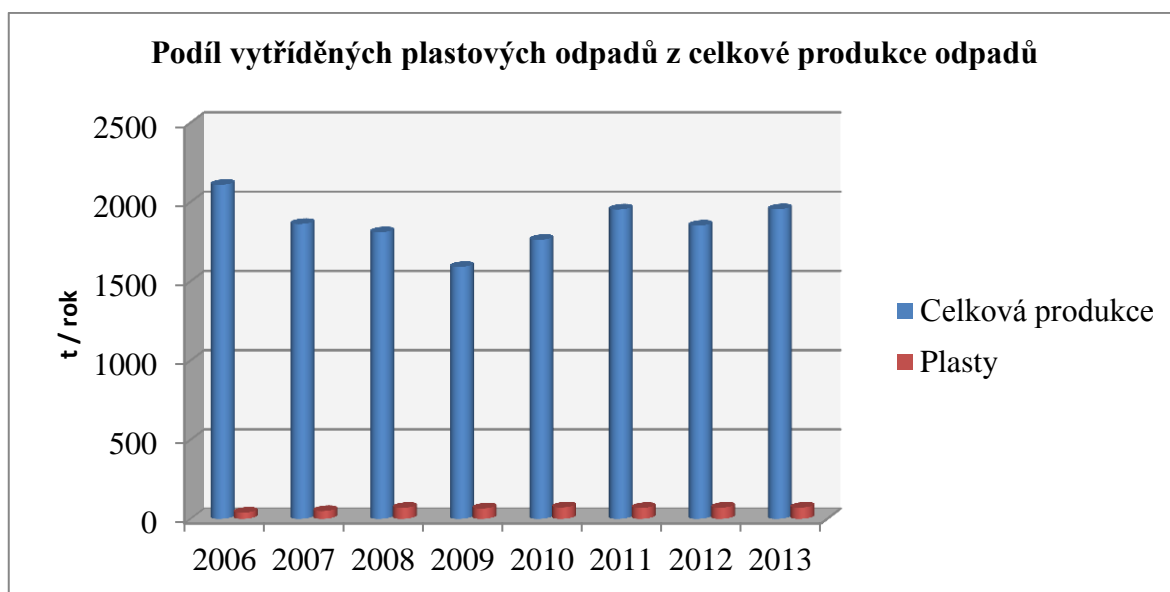
Graf 9 – Nakládání s odpady podle kódů nakládání v roce 2013

(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

Z grafu 9 vyplývá, že z celkové produkce odpadů za rok 2013 bylo předáno k dalšímu využití tj. k úpravě a recyklaci 45,21% odpadů (nárůst oproti roku 2012 o 11,67%). Spalová-

ním bylo odstraněno 0,18% nebezpečných odpadů a 54,61% bylo uloženo na skládku. Skládkování odpadů v porovnání s rokem 2012 kleslo o 11,73%.

Z grafů 2 až 9 vyplývá, že stanovený cíl Plánu odpadového hospodářství města Valašské Klobouky zvýšit vyříděnost využitelných složek komunálního odpadu se městu daří plnit převážně v posledních třech letech.



Graf 10 – Přehled podílu vyříděných plastových odpadů z celkové produkce odpadů
(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

Z grafu 10 a tabulky 5 vyplývá, že podíl vyříděných plastových odpadů z celkové produkce odpadů byl nejvyšší v roce 2009 a 2010. Příčinou je pokles celkové produkce odpadů a produkce kovových odpadů v těchto letech (graf 13).

Podíl vyříděných plastových odpadů z celkové produkce odpadů (%)								
Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Plasty	1,9	2,6	3,8	4,1	4,0	3,5	2,8	3,6

Tabulka 5 – Podíl vyříděných plastových odpadů z celkové produkce (%)
(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

Z celkového množství vyříděných plastových odpadů připadlo v roce 2006 na jednoho obyvatele Valašských Klobouk 7,61 kg (nejnižší za období 2006 - 2013) a v roce 2010 to bylo 14,20 kg (nejvyšší za období 2006 - 2013). V roce 2013 nastal pokles na 13,99 kg.



Graf 11 – Přehled podílu vyříděných papírových odpadů z celkové produkce odpadů
(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

Z grafu 11 a tabulky 6 vyplývá, že podíl vyříděných papírových odpadů z celkové produkce odpadů byl nejnižší v roce 2006 a nejvyšší v roce 2013. Od roku 2011 má podíl rostoucí tendenci.

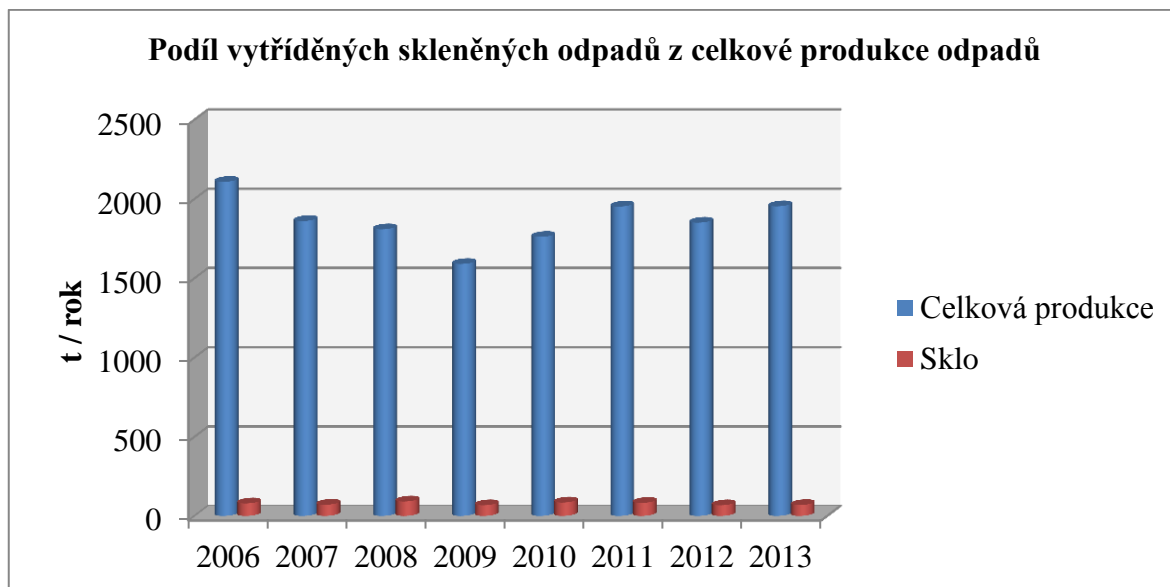
Podíl vyříděných papírových odpadů z celkové produkce odpadů (%)								
Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Papír	1,6	2,6	2,9	3,5	3,5	4,7	6,0	7,3

Tabulka 6 – Podíl vyříděných papírových odpadů z celkové produkce odpadů (%)
(Zdroj: vlastní produkce, data MěÚ Valašské Klobouky)

Z celkového množství vyříděných papírových odpadů připadlo v roce 2006 na jednoho obyvatele Valašských Klobouk 6,89 kg (nejnižší za období 2006 - 2013) a v roce 2013 to bylo o 21,35 kg více než v roce 2006 (každý obyvatel města vyřídil 28,24 kg).

U skleněných odpadů je situace zcela opačná. Porovnáme-li graf 12 a tabulku 7 zjistíme, že podíl vyříděných skleněných odpadů má klesající tendenci oproti podílu vyříděných plastových nebo papírových odpadů. Po roce 2008, kdy byl podíl nejvyšší za celé sledované období tj. 5,0% začal pokles podílu vyříděných skleněných odpadů až na 3,5% v roce 2013.

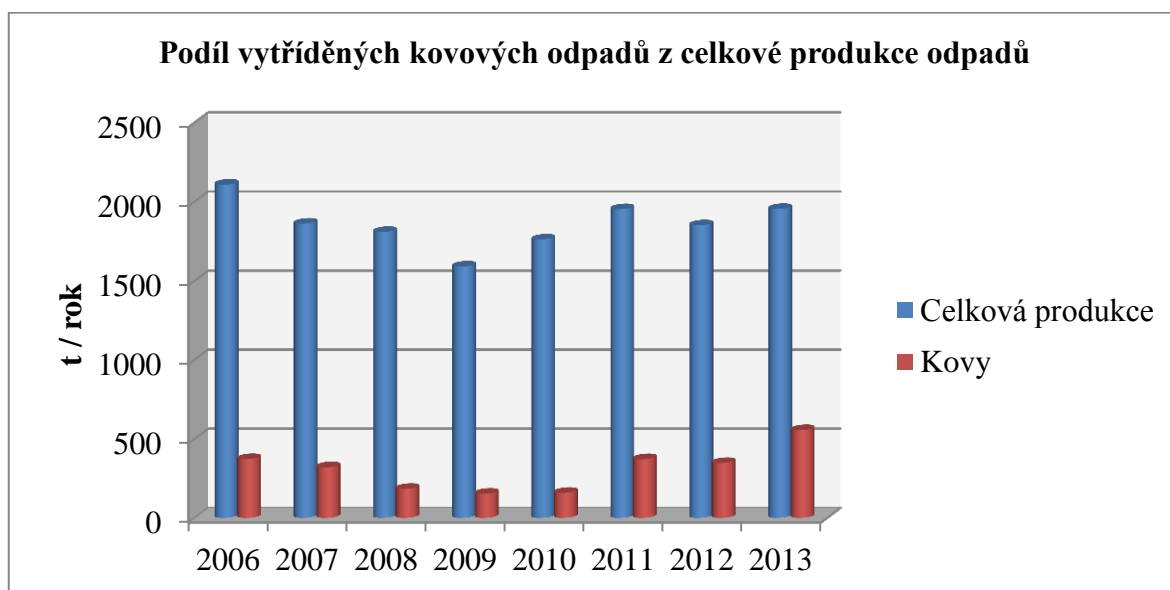
Nejnižší množství vyříděných skleněných odpadů na obyvatele bylo v roce 2009 (13,03 kg) a nejvyšší v roce 2008 (17,65 kg).



Graf 12 – Přehled podílu vyříděných skleněných odpadů z celkové produkce odpadů
(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

Podíl vyříděných skleněných odpadů z celkové produkce odpadů (%)								
Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Sklo	3,7	3,8	5,0	4,2	4,8	4,3	3,6	3,5

Tabulka 7 – Podíl vyříděných skleněných odpadů z celkové produkce odpadů (%)
(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)



Graf 13 – Přehled podílu vyříděných kovových odpadů z celkové produkce odpadů
(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

Podíl vyříděných kovových odpadů z celkové produkce odpadů má stoupající tendenci. Graf 13 a tabulka 8 nárůst jen potvrzují. Rozdíl mezi nejnižším a nevyšším podílem vyříděných kovových odpadů z celkové produkce odpadů je 19,5% (8,9% v roce 2010 a 28,4% v roce 2013). Příčinou téměř desetiprocentního nárůstu v roce 2013 oproti roku 2012 je otevření sběrného dvora.

Podíl vyříděných kovových odpadů z celkové produkce odpadů (%)								
Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kovy	17,6	17,2	10,0	9,6	8,9	19,0	18,7	28,4

Tabulka 8 – Podíl vyříděných kovových odpadů z celkové produkce odpadů (%)

(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

Uvedené plastové, papírové, skleněné a kovové odpady v grafech 10 až 13 jsou důležitou položkou z hlediska příjmu města a tudíž záleží na tom, aby nekončily na skládce a byly občany řádně tříděny.

Shrneme-li plnění prvního stanoveného cíle Plánu odpadového hospodářství města Valašské Klobouky, dospějeme k závěru, že je sice (kromě skla) rostoucí tendence vyříděných komodit jako jsou plasty, papír a kovy, ale stále jsou velké rezervy. Problémem v této oblasti třídění jsou opět někteří občané, zejména starší generace, kteří tím, že netřídí a odkládají využitelné odpady do sběrných nádob na směsný komunální odpad, zvyšují městu výdaje na odstranění odpadů skládkováním, a také zároveň snižují příjmy města ze systému EKO-KOM za množství vyříděných odpadů z plastů, papíru, skla a kovů.

8.1.2 Cíl 2 – realizace výstavby komunitní kompostárny

Důležitou využitelnou složkou domovního odpadu je vyříditelný bioodpad z domácností, kterým jsou například rostlinné odpady, zbytky ovoce a zeleniny. Množství biologického odpadu závisí na vybavenosti města, výměře, způsobech a intenzitě údržby zeleně.

Město již historicky zajišťuje nakládání s biologickými odpady rostlinného původu, především z údržby parků, nebo uliční a sídlištní zeleně. Vzhledem k evropské směrnici o skládkování se město Valašské Klobouky rozhodlo pro komunitní kompostování, které je definováno § 10a zákona o odpadech a v roce 2011 požádalo o dotaci z Operačního programu Životní prostředí (prioritní osa 4), na zřízení komunitní kompostárny a rozšíření separace a svozu bioodpadu ve městě. Obě žádosti byly akceptovány.

Komunitní kompostárna Valašské Klobouky:

- Celkové náklady 1 048 110 Kč.
- Celkové uznatelné náklady 1 045 485 Kč.
- Celková výše podpory 888 662 Kč.

Rozšíření separace a svozu bioodpadu ve městě Valašské Klobouky:

- Celkové náklady 3 980 000 Kč.
- Celkové uznatelné náklady 3 953 880 Kč.
- Celková výše podpory 3 360 798 Kč.

V rámci těchto projektů byla vybudována komunitní kompostárna a do domácností občanů bylo rozdáno celkem 600 kusů kompostérů. Občané, kteří nemají možnost domácího kompostování, mohou na stanovištích tříděných odpadů využít hnědých kontejnerů určených výhradně na bioodpad. Frekvence svozu hnědých kontejnerů je jedenkrát týdně v období duben až listopad. V tomto období je pro občany otevřena i komunitní kompostárna, kde probíhá následné zpracování biologicky rozložitelných odpadů. Občanům je umožněn zdarma odebírat kompost pro svou potřebu a dále je kompost používán při údržbě a obnově městské zeleně. Zřízením komunitní kompostárny by se mělo snížit množství biologicky rozložitelného odpadu ukládaného na skládku (pokles odstraňování odpadů skládkováním je zřejmý z grafu 8 a 9, ale nesouvisí to jen s kompostováním) a tím by mělo dojít i ke snížení nákladů za svoz komunálních odpadů.

Rok / Kč	2011	2012	2013
Svoz kontejnerů BIO	224 470	234 706	245 700
Zpracování BIO	47 250	61 843	80 688
Výdaje celkem	271 720	296 549	326 388

Tabulka 9 – Přehled výdajů na svoz a zpracování biologicky rozložitelných odpadů

(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

Shrnutím plnění druhého stanoveného cíle Plánu odpadového hospodářství města Valašské Klobouky zjistíme, že se sice podařilo vybudovat komunitní kompostárnu, ale výsledkem není to, co bylo očekáváno. Nedošlo k vyššímu snížení produkce směsného komunálního odpadu a nastal problém nejen zvýšením nákladů spojených se sběrem, svozem a zpracováním bioodpadů, ale také problém dalšího nakládání s kompostem, který se bude řešit zřejmě až v dalším volebním období.

8.1.3 Cíl 3 – realizace výstavby sběrného dvora

Sběrné dvory a sběrná místa mají velký a nesporný význam pro celý systém nakládání s komunálním odpadem, zejména pro objemný odpad, nebezpečné složky odpadu, odpad ze zeleně, zpětný odběr výrobků a podobně. Dříve než byl ve Valašských Kloboukách zřízen sběrný dvůr, měli občané možnost odkládat objemné odpady do kontejnerů umístěných v areálu technických služeb, vyřazené elektrozařízení v rámci zpětného odběru mohli odkládat na sběrné místo v areálu bývalého Fučkova mlýna a nebezpečné odpady dvakrát ročně při mobilním sběru nebezpečných odpadů. V roce 2011 se město rozhodlo, tak jako u komunitní kompostárny, pro podání žádosti o dotaci z Operačního programu Životní prostředí (prioritní osa 4) na projekt „Sběrný dvůr Valašské Klobouky“. Žádost byla akceptována a od 1. 7. 2013 byl zahájen provoz sběrného dvora.

Sběrný dvůr Valašské Klobouky:

- Celkové náklady 2 613 832 Kč.
- Celkové uznatelné náklady 2 522 267 Kč.
- Celková výše podpory 2 143 926 Kč.

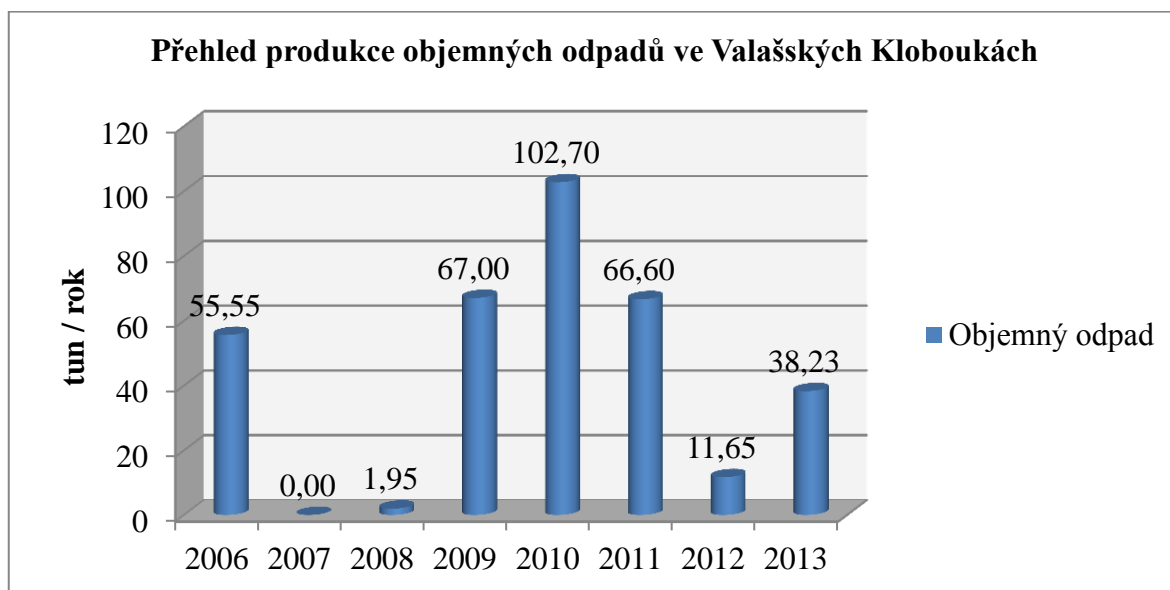
Sběrný dvůr slouží pro občany města Valašské Klobouky včetně místních částí Lipina, Mirošov a Smolina, kteří jsou přihlášení k trvalému pobytu a platí místní poplatek za odpad. V rámci zpětného odběru elektrozařízení mohou sběrný dvůr využívat i občané z jiných obcí a měst České republiky.

Od 1. 7. 2013 do 31. 12. 2013 bylo zapsáno v evidenci sběrného dvora 1 195 návštěv občanů za účelem odložení odpadů z domácností. Náklady spojené s půlročním provozem byly ve výši 178 171 Kč (dohoda o provedení práce, elektřina, voda, pracovní oděv, klimatizace, internet, nářadí atd.). Skutečné provozní náklady na roční provoz sběrného dvora budou vyčísleny v průběhu července 2014.

Stejně jako provoz komunitní kompostárny, tak i provoz sběrného dvora pro město znamená zvýšení nákladů, které byly zejména při zahájení provozu. Z hlediska nakládání s odpady ve sběrném dvoře není téměř žádný problém. Problémem je, že doposud není vyřešeno trvalé pracovní místo pro obsluhu, která se od zahájení provozu vystřídala již čtyřikrát. Pro pracovníky odboru životního prostředí, pod který sběrný dvůr spadá, to znamená neustálé vysvětlování odpadové problematiky jako je vážení odpadů na silniční váze, evidence odpadů, shromažďování odpadů podle provozního řádu atd. novým pracovníkům.

8.1.4 Cíl 4 – zvýšení využití objemných odpadů

Objemný odpad je z pohledu zákona o odpadech a Katalogu odpadů zařazen pod katalogové číslo 20 03 07. Jedná se o odpad, který svými rozměry překračuje možnost jeho uložení do nádob na směsný komunální odpad (nábytek, koberce, sanitární keramika apod.) Sesbírané objemné odpady se především skládkují a jejich třídění a využívání je jen okrajové (cca 5% z celkové produkce). Celkové náklady na nakládání s objemnými odpady jsou tvořeny náklady na sběr a svoz a dále náklady na odstranění objemných odpadů. Náklady na sběr a svoz jsou závislé na vzdálenosti od místa jejich zpracování. Výše nákladů a konečné ceny závisí samozřejmě na počtu obsluhovaných kontejnerů ve svozové oblasti (Vrbová et al., 2009, s. 98). Město má náklady na svoz a odstranění objemných odpadů vyšší než náklady na svoz a odstranění směsného komunálního odpadu. Odvoz jednoho kontejneru s objemným odpadem ze sběrného dvora včetně poplatku za uložení na skládce se pohybuje ve výši 2 068 Kč včetně DPH.



Graf 14 – Přehled produkce objemných odpadů ve Valašských Kloboukách

(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

Graf 14 znázorňuje přehled produkce objemných odpadů ve městě Valašské Klobouky během osmi let. V evidenci odpadů za rok 2007 není uvedena žádná produkce objemných odpadů, protože tyto odpady nebyly zaměstnanci svozové firmy správně roztříděny a byly odváženy pod kódem směsného komunálního odpadu. Největší nárůst produkce objemných odpadů byl v roce 2010, kdy překročil hranici 100 tun za rok (vyplývá to i z grafu 6, skládkování je nejvyšší - 78,26%). Příčina byla již uvedena u grafu 6, tzn. nehlídaný areál

technických služeb a odevzdané odpady od občanů okolních obcí. V roce 2013 město předpokládalo nárůst objemných odpadů z důvodu otevření sběrného dvora a tím i s celoroční možností odevzdávání odpadů občany.

Jeden z cílů stanovený POH města na období 2011 – 2016, je zvýšit využití objemných odpadů. Všechny objemné odpady byly do doby otevření sběrného dvora odstraňovány skládkováním.

Nyní se město snaží o to, aby z objemného odpadu byly vytříděny využitelné složky (kov, plasty, dřevo) a tím se zredukovalo množství odpadů ukládaných na skládku. Plastové a dřevěné odpady nelze ukládat na skládku odpadů, protože jsou v provozním řádu skládky označeny jako „využitelné“ a tyto je možné ukládat na skládku pouze po předložení dokladů o nesplnění podmínek k převzetí těchto odpadů do zařízení pro využívání odpadů, vystavených provozovatelem zařízení pro využívání odpadů. V případě kovů a plastů má město zajištěno jejich předání oprávněným osobám k dalšímu využití a recyklaci.

Problém z hlediska plnění čtvrtého stanoveného cíle Plánu odpadového hospodářství města Valašské Klobouky je s předáním dřevěných odpadů oprávněným osobám, protože vzdálenost do provozoven těchto oprávněných osob je více než 50 km a náklady na převoz kontejneru o objemu 5 m³ jsou vysoké. Dřevěné odpady vyseparované z objemných odpadů se momentálně hromadí na sběrném dvoře v kontejnerech malých objemů a město hledá řešení, které by nejméně zvýšilo náklady odpadového hospodářství na odstranění formou využití těchto odpadů.

8.1.5 Cíl 5 – zvýšení informovanosti obyvatel

S tříděním odpadů samozřejmě souvisí i informovanost občanů o důvodech a možnostech třídění. Povinnost třídít odpady vyplývá nejen pro město, ale i pro občany přímo ze zákona o odpadech. Systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území města Valašské Klobouky je stanoven v Obecně závazné vyhlášce č. 3/2013. Občané mají pro třídění odpadů k dispozici 38 stanovišť kontejnerů na tříděný odpad (tzv. hnízd), které jsou vybaveny kontejnery o objemu 1100 l a 1500 l pro jednotlivé komodity jako jsou papír, plasty, sklo a biologicky rozložitelný odpad. Součástí některých hnízd jsou i kontejnery na oděvy a drobné vysloužilé elektrozařízení. Další možností třídění je bonusový program „TŘÍDÍM“, který město nabídlo občanům v souvislosti s otevřením sběrného dvora v polovině roku 2013. Občané, kteří se zaregistrují do tohoto programu, dostanou čárové kódy a ukládají

tříděný odpad do čirých pytlů, které svozová firma sváží jednou za šest týdnů přímo od jejich obydlí. Pytle dostávají občané od města zdarma a za každý jeden kilogram papíru, plastů, nápojových kartonů nebo kovových obalů mají nárok na úlevu z místního poplatku za odpad ve výši 0,50 Kč. Od července do konce roku 2013 se do programu zaregistrovalo 204 rodin. Nárok na úlevu z poplatku v roce 2014 mělo 167 zaregistrovaných rodin, které tím ušetřily dohromady 2 936 korun. Nejvyšší úleva na poplatku byla 96 korun a nejnižší 1 koruna.

Všechny popsané možnosti občanů z hlediska nakládání s odpady by nebylo možné realizovat, pokud by občané nedostávali potřebné informace k jednotlivým činnostem. Z hlediska informování veřejnosti a propagace třídění mimo článků v místním zpravodaji, informací na webu města a regionálním rádiu, město každoročně vyhlašuje soutěže pro místní školy a veřejnost ke Dni Země. Nechybí ani účast zaměstnanců města a žáků místních škol na mezinárodní akci Uklid'mě svět.

Problém z hlediska plnění pátého stanoveného cíle Plánu odpadového hospodářství města Valašské Klobouky vidím zejména ve způsobu informování občanů starší generace, kteří nepoužívají nebo ani nemají možnost používat moderní způsob získávání informací jako je například internet.

8.2 Financování odpadového hospodářství

Rozsah a způsoby nakládání s odpady v obcích ovlivňuje zejména ekonomický faktor. Povinnosti v oblasti nakládání s komunálními a dalšími odpady vznikajícími na území obce vymezuje legislativní rámec. Finanční možnosti obcí jsou různé.

8.2.1 Příjmy odpadového hospodářství

Příjmovou položku odpadového hospodářství města Valašské Klobouky tvoří poplatky od občanů a odměny systému EKO-KOM či platby kolektivních systémů zpětného odběru elektrozařízení, osvětlovacích zařízení a baterií, se kterými má město uzavřené smlouvy.

Poplatek za odpad je stanoven Obecně závaznou vyhláškou č. 4/2013 o místním poplatku za provoz systému, shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. V současné době je poplatek stanoven na 340 Kč za osobu na rok, snížená částka o 140 Kč je možná u důchodců (dovršením věku 65 let) a dětí do deseti let věku. Další úleva je možná při zapojení do bonusového programu „TRÍDÍM“ (bod 8.1.6). Občané mohou poplatek hradit ve dvou splátkách, první do 30. 6. a druhou do 30. 9. dané-

ho roku. Dalo by se říci, že stanovení výše úhrady nákladů odpadového hospodářství města občanům je více politickou záležitostí. Vyšší poplatky mohou být realizovány ve městech, kde je menší kontakt občanů se zastupiteli.

Příjem z místního poplatku za odpad v letech 2006 - 2013 (Kč)			
2006	1 281 510	2010	1 404 149
2007	1 328 300	2011	1 388 535
2008	1 398 240	2012	1 258 895
2009	1 380 092	2013	1 330 735

Tabulka 10 – Přehled příjmů z místního poplatku za odpad
(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

V tabulce 10 jsou uvedeny příjmy z místního poplatku za odpad v letech 2006 – 2013. Celkové příjmy jsou závislé na počtu přihlášených osob k trvalému pobytu na území města, na výši místního poplatku za odpad schváleného zastupitelstvem města a počtu pohledávek za občany v daném roce.

Druhou větší příjmovou položkou jsou odměny systému EKO-KOM.

- EKO-KOM – sběr a recyklace obalových odpadů (papír, plasty, sklo, kovy).

Rok / Kč	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
EKO-KOM	371 502	375 318	593 032	583 248	846 429	711 707	797 142	931 810

Tabulka 11 – Přehled odměn za sběr a recyklaci obalových odpadů
(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

Tabulka 11 uvádí přehled příjmů odměny za sběr a recyklaci obalových odpadů v jednotlivých letech od autorizované obalové společnosti EKO-KOM. Struktura odměn se odvíjí od průměrných nákladů spojených s nakládáním s jednotlivými tříděnými komoditami. Princip odměn je motivační. Základní odměny motivují město dosahovat vyšších výtěžností na jednoho obyvatele. Valašské Klobouky dosáhly nejmenší výtěžnost 29,65 kg/obyvatele/rok ve druhém čtvrtletí 2007 a největší výtěžnost 57,913 kg/obyvatel/rok v prvním čtvrtletí 2013. Celková odměna se počítá z odměny za zpětný odběr a z odměny za zajištění využití (základní odměna + bonusy). Odměna za zpětný odběr je paušální odměna závislá na počtu obyvatel trvale žijících v obci. Sazba této odměny je pro rok 2014 ve výši 20

Kč/obyvatel/rok (na konci roku 2009 byla ve výši 2 Kč/obyvatel/rok). Odměny ze systému EKO-KOM slouží k pokrytí nákladů na sběr a svoz tříděných odpadů.

Třetí příjmovou položku rozpočtu města tvoří platby jednotlivých kolektivních systémů.

- Asekol s.r.o. – zpětný odběr elektrozařízení (televize, PC, drobné elektro).
- Elektrowin a.s. – zpětný odběr elektrozařízení (mrazničky, pračky, drobné elektro).
- Ekolamp, s.r.o. – zpětný odběr osvětlovacích zařízení (zářivky, žárovky).
- Ecobat s.r.o. – zpětný odběr přenosných baterií.

Termín „zpětný odběr“ se používá v souvislosti s odpovědností výrobců za zajištění bezplatného odběru použitých výrobků od spotřebitelů nebo konečných uživatelů.

Rok / Kč	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ZPĚTNÝ ODBĚR	0	9 398	28 389	55 129	57 922	34 363	18 082	43 689

Tabulka 12 – Přehled příjmů za zpětný odběr od kolektivních systémů

(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

V tabulce 12 jsou zobrazeny příjmy ze zpětného odběru od kolektivních systémů Asekol s.r.o., Elektrowin a.s., Ekolamp, s.r.o. a Ecobat s.r.o. V roce 2006 nemělo město žádný příjem, neboť v tomto roce byly teprve uzavírány jednotlivé smlouvy s kolektivními systémy. Výše příjmu závisí od hmotnosti sesbíraného vysloužilého elektrozařízení, osvětlovacích zařízení nebo přenosných baterií. Příjmy nejsou tak vysoké, jako odměny systému EKO-KOM, nicméně mají nemalý význam. Použitá elektrická a elektronická zařízení se neevidentují jako odpady, to znamená, že nevznikají ani výdaje na nakládání s nimi, které by byly nemalé, vzhledem k tomu, že se jedná z velké míry o odpady obsahující nebezpečné látky. Kromě finančních příjmů město bezplatně získalo od systému Asekol tzv. E-domek, určený ke sběru televizorů a monitorů včetně dvou klecí na drobné elektro, který je součástí sběrného dvora a tři červené kontejnery na drobné elektro a baterie, které byly rozmístěny v Soukenické, Cyrilometodějské a Dlouhé ulici. Systém Elektrowin vybavil sběrný dvůr města bezplatně dvěma kontejnery (tzv. wintejnery) pro sběr chladniček, praček a drobného „bílého“ elektra.

Čtvrtou položkou příjmů v odpadovém hospodářství jsou v posledních dvou letech i příjmy z prodeje kovových odpadů.

Rok / Kč	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SBĚRNÝ	0	0	0	0	0	0	27 187	18 945

Tabulka 13 – Přehled příjmů z prodeje kovových odpadů

(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

Tabulka 13 uvádí přehled příjmů, které město získalo z prodeje kovových odpadů. Do konce roku 2011 tento příjem náležel technickým službám, protože kontejnery na objemný odpad, ze kterého se kovové odpady vyřídí, se nacházely v jejich areálu a město nemělo dostatečný přehled o produkci těchto odpadů. Změna nastala v době výstavby sběrného dvora, tedy v roce 2012, kdy se rozhodovalo o provozovateli. V současné době je provozovatelem sběrného dvora město Valašské Klobouky.

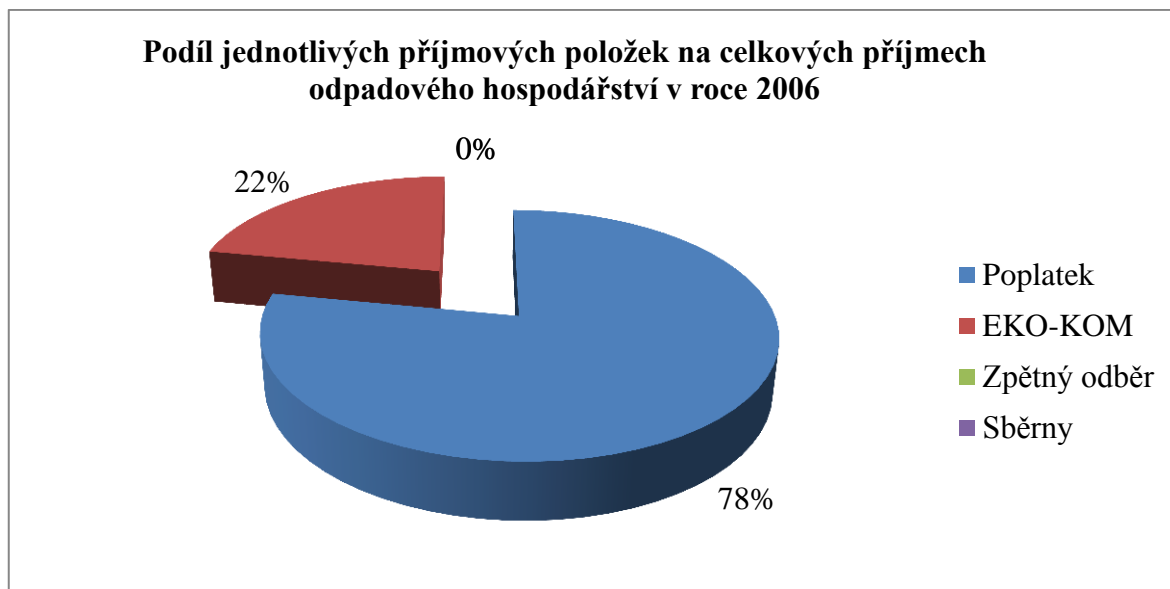
Rok	Příjmy celkem	% z celkových příjmů	Příjmy z poplatku	% z celkových příjmů	Příjmy EKO-KOM	% z celkových příjmů	Příjmy ze zpětného odběru	% z celkových příjmů	Příjmy ze sběren	% z celkových příjmů	Příjmy na 1 t odpadu (Kč/rok)	Příjmy na obyvatele (Kč/rok)
2006	1 653 012	100	1 281 510	78	371 502	22	0	0	0	0	784	321
2007	1 713 016	100	1 328 300	77	375 318	22	9 398	1	0	0	921	332
2008	2 019 661	100	1 398 240	70	593 032	29	28 389	1	0	0	1 117	391
2009	2 018 469	100	1 380 092	68	583 248	29	55 129	3	0	0	1 269	390
2010	2 308 500	100	1 404 149	61	846 429	37	57 922	2	0	0	1 312	454
2011	2 134 605	100	1 388 535	65	711 707	34	34 363	1	0	0	1 094	421
2012	2 101 306	100	1 258 895	60	797 142	38	18 082	1	27 187	1	1 135	415
2013	2 325 179	100	1 330 735	57	931 810	40	43 689	2	18 945	1	1 191	458

Tabulka 14 – Přehled celkových příjmů odpadového hospodářství

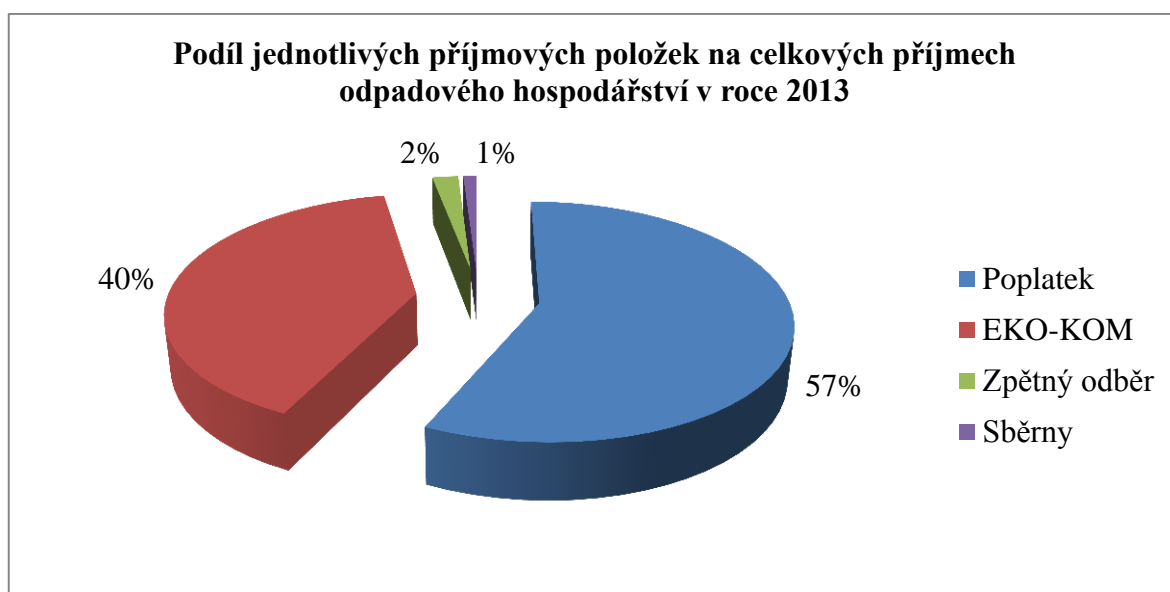
(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

Porovnání celkových příjmů odpadového hospodářství města Valašské Klobouky podle jednotlivých příjmových položek včetně vyčíslení průměrných příjmů na jednoho obyvatele a jednu tunu vyprodukovaného odpadu z celkové produkce odpadů v letech 2006 – 2013

je uvedeno v tabulce 14. Poměrový rozdíl v rozmezí osmi let znázorňují následující grafy 15 a 16. Porovnáme-li oba grafy, zjistíme, že podíl příjmů odměn systému EKO-KOM byl čtyřicetiprocentní v roce 2013, což je oproti roku 2006 téměř dvojnásobný nárůst. Změna je patrná i u položek příjmů ze zpětného odběru od jednotlivých kolektivních systémů a příjmů za prodej druhotných surovin do zařízení ke sběru nebo výkupu odpadů.



Graf 15 – Podíl jednotlivých příjmových položek na celkových příjmech OH - 2006
(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)



Graf 16 – Podíl jednotlivých příjmových položek na celkových příjmech OH - 2013
(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

8.2.2 Výdaje odpadového hospodářství

Součet veškerých výdajů obce na odpadové hospodářství tvoří celkové náklady složené z jednotlivých položek, jako jsou:

- náklady na sběr a svoz směsného komunálního odpadu,
- náklady na sběr a svoz tříděných odpadů,
- náklady na sběr a svoz objemných odpadů,
- náklady na sběr a svoz nebezpečných odpadů,
- náklady na provoz sběrného dvora,
- náklady na provoz komunitní kompostárny (v případě, že ji obec provozuje),
- náklady na odpadkové koše, uliční smetky, údržba veřejné zeleně a hřbitovů,
- náklady na likvidaci „černých“ skládek,
- náklady na osvětu občanů,
- náklady spojené s administrativou v odpadovém hospodářství.

Nejvýznamnější nákladovou položkou pro město v odpadovém hospodářství jsou náklady na svoz a odstraňování směsného komunálního odpadu (SKO).

Výdaje na svoz a odstranění SKO v letech 2006 - 2013 (v Kč)			
2006	1 954 303	2010	1 404 668
2007	1 908 004	2011	1 314 760
2008	1 935 421	2012	1 511 383
2009	1 538 404	2013	1 474 589

Tabulka 15 – Přehled výdajů na svoz a odstranění směsného komunálního odpadu

(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

Tabulka 15 ukazuje přehled vývoje výdajů na svoz a odstranění směsného komunálního odpadu. V porovnání s rokem 2006 mají tyto výdaje od roku 2009 klesající tendenci. Příčinou je nejen ochota většiny občanů třídít ze směsného komunálního odpadu jednotlivé využitelné komodity, ale také možnost odevzdat odpady do sběrného dvora nebo biologicky rozložitelný odpad do kompostárny.

Druhou nejvýznamnější nákladovou položkou pro město je sběr a svoz tříděných využitelných složek komunálních odpadů, především papíru, plastů a skla. Náklady jsou dány jednak investicí do sběrových nádob a jednak vlastními provozními náklady. Ty jsou velice variabilní, protože jsou do jisté míry ovlivňovány mírou poptávky a cenami druhotných

surovin a velkou roli také hraje cenová politika svozových firem v jednotlivých regionech. Největší podíl nákladů u tříděného sběru představují náklady na přepravu, zejména plastů vzhledem k jejich nízké objemové hmotnosti.

V souvislosti s náklady na sběr a svoz tříděných odpadů je důležité správné nastavení sběrné sítě (potřebný počet nádob a četnost jejich výsypu) tak, aby příjmy odměn ze systému EKO-KOM pokryly minimálně výdaje vynaložené na sběr a svoz tříděných odpadů.

Rok / Kč	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Výdaje TO	232 384	227 262	241 284	811 403	866 862	804 591	624 946	703 210

Tabulka 16 – Přehled výdajů na svoz tříděného odpadu
(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

V tabulce 16 je uveden přehled výdajů na svoz tříděného odpadu v průběhu osmi let. Zvýšené výdaje na svoz v roce 2009, 2010 a 2011 byly poznamenány hospodářskou krizí a rozšířením stanovišť na tříděný odpad o nové sběrné nádoby. Zvýšený počet vyvážených sběrných nádob neměl až takový vliv na nárůst výdajů, jako poplatek ve výši 3 000 Kč za tunu dovezeného vytríděného plastového odpadu na třídící linku, který do této doby byl pro město nulový nebo naopak, město dostalo od třídící linky menší finanční bonus. Porovnáme-li tabulky 11 a 16 zjistíme, že do konce roku 2009 v systému sběru tříděných odpadů převažovaly příjmy nad výdaji, to znamená, že systém byl efektivní a dobře nastaven. Změna nastala v období 2009 – 2011 zavedením poplatku na třídící lince, kdy výdaje převyšovaly příjmy z odměn systému EKO-KOM. Situace se uklidnila až v roce 2012 odbouřením poplatku za převzetí vytríděných plastových odpadů na třídící lince a koordinací sběrných nádob na jednotlivých stanovištích ve městě. Nárůst výdajů na svoz tříděných odpadů v roce 2013 zapříčinilo otevření sběrného dvora a zavedení pytlového svozu v rámci bonusového programu „TŘÍDÍM“.

Od ledna 2014 vyplácí městu provozovatel třídící linky finanční bonus ve výši 600 Kč za tunu vytríděného plastového odpadu. Sběrná síť systému EKO-KOM je zahuštěna nádobami (o objemu 1100 l a 1500 l) na papír, směsný plast a sklo v počtu 112 kusů. Mimo systém EKO-KOM jsou to pak nádoby na bioodpad (35 kusů), oděvy (3 kusy) a vysloužilé elektro a baterie (3 kusy). Četnost svozu tříděného odpadu a bioodpadu je nastavena jednou týdně po celý kalendářní rok. Výdaje na sběr a svoz jedné sběrné nádoby jsou u těchto

komodit shodné tj. 155 Kč včetně DPH. S obsluhou nádob pro oděvy a vysloužilé elektrozařízení nemá město žádné výdaje. Sběr a svoz zajišťují kolektivní systémy zcela zdarma.

Celkové výdaje rozdělené na jednotlivé výdajové položky v tabulce 17, ukazují, že v roce 2013 byly nejvyšší výdaje systému odpadového hospodářství za posledních osm let i přesto, že výdaje na svoz směsného komunálního odpadu byly nižší než v roce 2012. Výsledkem zvýšení ostatních výdajových položek bylo otevření sběrného dvora, svoz a zpracování biologicky rozložitelných odpadů v komunitní kompostárně a zavedení pytlového svozu tříděných odpadů.

Rok	Výdaje celkem	% z celkových výdajů	Výdaje na svoz a odstranění SKO	% z celkových výdajů	Výdaje na svoz a odstranění ostatních odpadů	% z celkových výdajů	Výdaje na sběr a svoz tříděných odpadů	% z celkových výdajů	Výdaje na sběr a svoz nebezpečných odpadů	% z celkových výdajů	Výdaje na 1 t odpadu (Kč/rok)	Výdaje na obyvatele (Kč/rok)
2006	2 257 747	100	1 954 303	87	32 892	1	232 384	10	38 168	2	1 071	439
2007	2 693 341	100	1 908 004	70	558 075	20	227 262	8	42 454	2	1 448	522
2008	2 792 536	100	1 935 421	69	577 476	21	241 284	9	38 355	1	1 544	541
2009	2 830 863	100	1 538 404	54	448 102	16	811 403	29	32 954	1	1 781	547
2010	3 062 221	100	1 404 668	46	744 041	24	866 862	28	46 650	2	1 740	602
2011	3 012 842	100	1 314 760	44	819 653	27	804 591	27	73 838	2	1 543	595
2012	2 816 630	100	1 511 383	54	643 373	23	624 946	22	36 928	1	1 523	556
2013	3 086 895	100	1 474 589	48	861 103	28	703 210	23	47 993	1	1 580	609

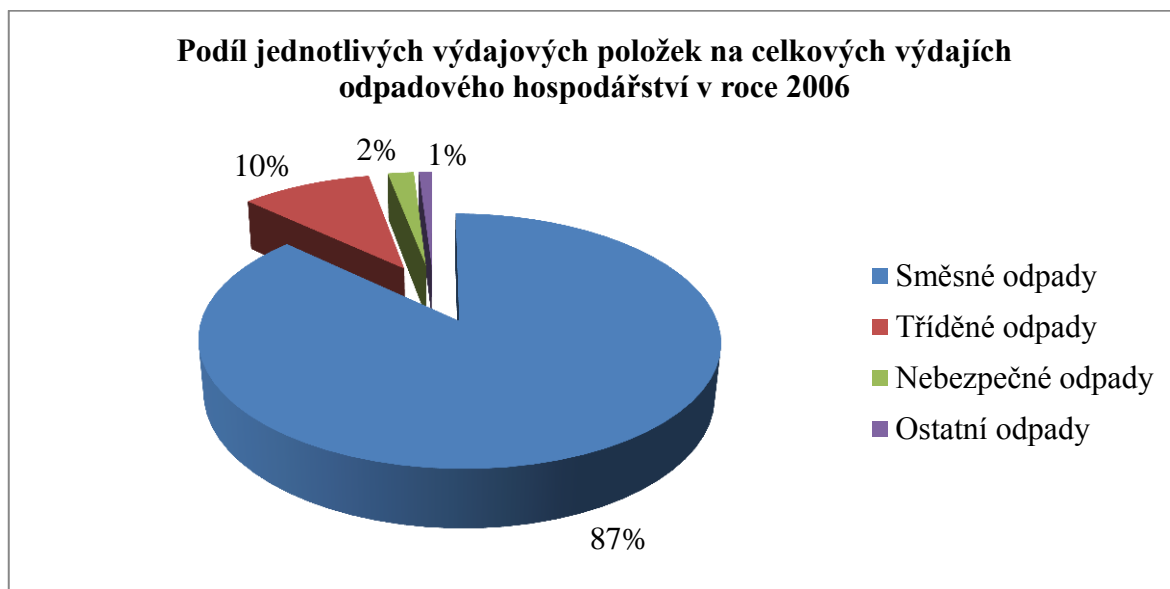
Tabulka 17 - Přehled celkových výdajů odpadového hospodářství

(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

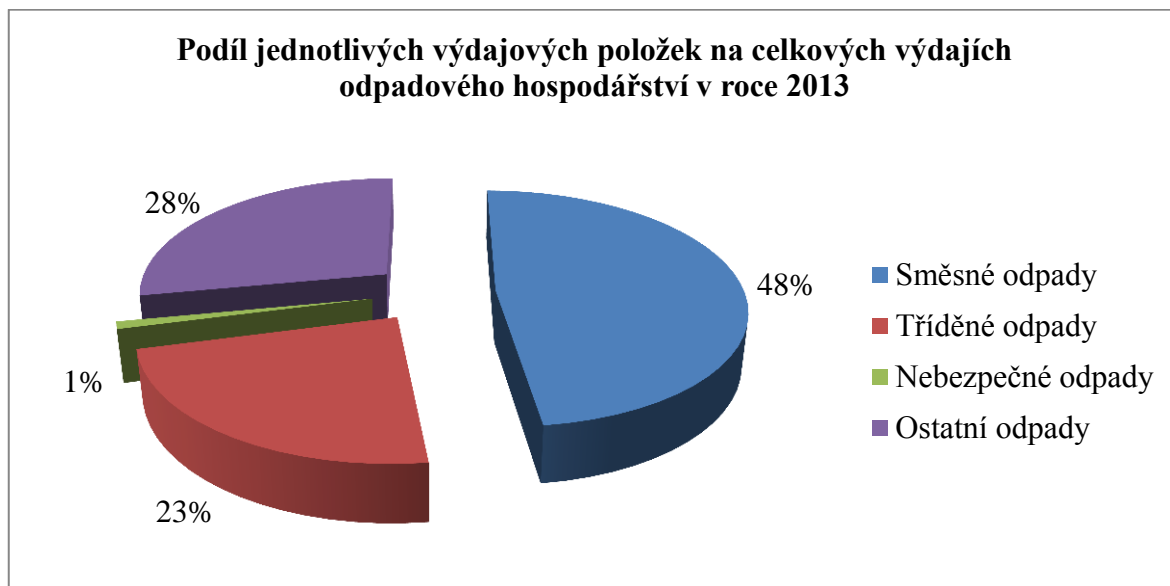
Náklady na administrativu systému odpadového hospodářství města nejsou součástí tabulky 17. V praxi představují zejména náklady spojené s výběrem a správou poplatků od občanů a jejich výše se pohybuje okolo půl milionu korun ročně.

Poměrový rozdíl jednotlivých výdajových položek na celkových výdajích systému odpadového hospodářství je zřejmý při srovnání grafů 17 a 18. Náklady na svoz a odstranění

směsných komunálních odpadů měly v roce 2013 o 39,00% menší podíl na celkových výdajích, než v roce 2006. Podíl nebezpečných odpadů se snížil o jedno procento. Naopak vzrostl podíl výdajů na svoz a odstranění ostatních odpadů (o 27,00%) a podíl tříděných odpadů o 13,00%.



Graf 17 – Podíl jednotlivých výdajových položek na celkových výdajích OH - 2006
(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)



Graf 18 - Podíl jednotlivých výdajových položek na celkových výdajích OH - 2013
(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

Bilance celkových příjmů a celkových výdajů odpadového hospodářství města Valašské Klobouky je zřejmá z tabulek 14 a 17. Výdaje na systém odpadového hospodářství převyšují příjmy plynoucí do tohoto systému.

Průměrné náklady na provoz odpadového hospodářství v obcích České republiky byly například pro rok 2012 stanoveny u velikosti obce 4 001 – 10 000 obyvatel (Valašské Klobouky měly 5 069 obyvatel v roce 2012) na 849,50 Kč/obyvatel/rok. Tabulka 18 udává v tomto období výdaje ve výši 556 Kč na obyvatele, což znamená, že výdaje města byly o 293,50 Kč nižší, než byl celorepublikový průměr. Nižší výdaje jsou dány i umístěním skládky odpadů na katastrálním území města. Díky tomu je město osvobozeno na základě zákona o odpadech od platby základní složky poplatku za uložení odpadů (500 Kč / t).

Přehled celkových příjmů a výdajů odpadového hospodářství v přepočtu na obyvatele								
Rok / Kč	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Příjmy	321	332	391	390	454	421	415	458
Výdaje	439	522	541	547	602	595	556	609
Rozdíl	118	190	150	157	148	174	141	151

Tabulka 18 – Celkové příjmy a výdaje OH v přepočtu na obyvatele/rok
(Zdroj: vlastní zpracování, data MěÚ Valašské Klobouky)

Přehled vývoje celkových příjmů a výdajů systému odpadového hospodářství v přepočtu na obyvatele během let 2006 – 2013 udává tabulka 18. Je zřejmé, že každý rok sledovaného období výdaje převyšují příjmy. Nejnižší rozdíl byl v roce 2006 ve výši 118 korun a nejvyšší rozdíl v roce 2007 ve výši 190 korun na občana.

Optimální systém nakládání s odpady si můžeme představit jako systém, který přináší co nejvyšší efekty za vynaložení co možná nejnižších nákladů. Současně by ale měl tento systém zajistit dostatečné příjmy pro zabezpečení ekonomicky zdravého provozu a pokrytí všech následných výdajů na ochranu životního prostředí.

Ukazatele ekonomické efektivity systému odpadového hospodářství mohou být náklady na tunu odpadu, náklady na osobu nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji tohoto systému.

V České republice neexistuje oficiální datová struktura, která by systematicky sledovala ekonomické ukazatele komunálního odpadového hospodářství. Základním zdrojem dat pro obce jsou údaje autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a.s., která tyto údaje získává jedenkrát ročně od všech obcí zapojených v systému EKO-KOM, na základě ročního do-

tazníku o nakládání s komunálními odpady. Výstupy z dotazníků slouží jako jeden z datových podkladů pro hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady, které zpracovává Institut pro udržitelný rozvoj měst a obcí, založený Svazem měst a obcí České republiky.

9 NÁVRH OPATŘENÍ

Vyhodnocení plnění Plánu odpadového hospodářství města Valašské Klobouky na období 2011 - 2016 ukázalo, že systém odpadového hospodářství města je, až na menší výjimky, docela dobře nastaven. Dalo by se říci, že plnění pěti stanovených cílů, probíhá u čtyř cílů bez větších problémů

Město jako původce odpadů aplikuje zásady správné provozní praxe v nakládání s odpady formou svého nastaveného systému odpadového hospodářství, který je v souladu s platnou legislativou a Plánem odpadového hospodářství Zlínského kraje.

Cílem druhého POH města je zvýšení materiálového využívání komunálních odpadů (50% z celkové produkce odpadů), a tím i snížení podílu ukládaného komunálního odpadu na skládku. Tento cíl nebyl naplněn během platnosti prvního POH města, kdy materiálové využívání komunálních odpadů dosahovalo na konci roku 2010 výše 21,59% z celkové produkce odpadů. Splnění tohoto cíle je na dobré cestě, protože v roce 2013 bylo materiálově využíváno již 45,21% komunálních odpadů na území města a tím se město přiblížilo k hranici, stanovené POH Zlínského kraje a POH ČR, která je 50%.

Stále ale existují rezervy a to zejména ve třídění využitelných složek směsného komunálního odpadu u občanů starší generace. Doporučila bych městu přiblížit dění v oblasti odpadového hospodářství této skupině občanů zejména při jejich pravidelných setkáních formou osobní prezentace pracovníků odboru životního prostředí, kteří by mohli s občany přímo o odpadové problematice diskutovat.

Další doporučení z hlediska plnění tohoto cíle, je i nadále řádné třídění všech odpadů odevzdaných občany ve sběrném dvoře. Objemné odpady z domácností obsahují nejen velké množství dřevěného využitelného materiálu, ale i různé kovové součástky, které může město nabídnout za úplatu, zařízením pro sběr a výkup odpadů, a tím vylepšit rozpočet systému odpadového hospodářství. Důležitou úlohu v tomto případě hraje i obsluha sběrného dvora, která musí být k třídění jednotlivých komodit řádně proškolená a pravidelně informována o případných změnách.

Realizaci výstavby komunitní kompostárny, tedy druhý stanovený cíl, město splnilo koncem roku 2011. Bonusem pro občany byla nabídka 600 kusů kompostérů o objemu 720 l k domácímu kompostování. Nicméně rozdání kompostérů zdarma do domácností mělo na snížení množství směsného komunálního odpadu a tím i snížení nákladů na jejich svoz a

odstranění v roce 2012 minimální vliv. V roce 2013 došlo ke snížení množství svezeného směsného komunálního odpadu, ale z větší části to bylo zásluhou zvýšeného třídění plastů, papíru a kovů. Náklady na svoz a zpracování biologicky rozložitelných odpadů činily 326 388 Kč, což je o 68 853 Kč více než by město zaplatilo za uložení odpadů na skládku při průměrné ceně 1 455 Kč za tunu odpadu (snížení SKO bylo o 177 t). V tomto případě bych navrhla kontrolu kompostérů, které město bezplatně poskytlo občanům na základě smlouvy. Je docela možné, že kompostéry jsou využívány mimo katastrální území Valašských Klobouk, Lipiny, Mirošova a Smoliny a občané tak tímto bioodpadem stále plní sběrné nádoby určené pro komunální odpad.

Druhým krokem by mohla být stálá osvěta ohledně domácího kompostování formou letáčků, místního rozhlasu a informativních článků v místním zpravodaji. Nutné je také zredukovat množství kontejnerů o objemu 1100 l na jednotlivých stanovištích na základě monitorování jejich plnění nebo snížit četnost svozu těchto nádob.

Za zmínku stojí určitě i návrh zavést kompostování do mateřské a základní školy, které by bylo nástrojem budování vztahu dětí k půdě jako jednomu z nejdůležitějších přírodních zdrojů a zároveň by vedlo ke snížení nákladů na sběr a svoz biologicky rozložitelných odpadů.

Posledním návrhem v oblasti kompostování je zapojení města do projektu „Kompostuj.cz“, který umožňuje porovnání výsledků kompostování srovnatelných obcí pomocí benchmarkingu.

Realizací výstavby sběrného dvora se podařilo zajistit vytřídění a celoroční sběr nebezpečných složek komunálního odpadu, a tím i splnění třetího cíle v souladu se závaznou částí POH Zlínského kraje. Vzhledem k tomu, že provoz sběrného dvora byl zahájen v polovině roku 2013, není možné v současné době vyčíslit skutečné náklady na jeho celoroční provoz. Vyhodnocení ročního provozu bude probíhat až v červenci 2014.

Doporučuji zpracovat pro občany dotazník ohledně spokojenosti s provozem, ochotou obsluhy a možností odevzdání odpadů, který bude podkladem pro možná zlepšení. Provoz bude zcela určitě znamenat zvýšení nákladů systému odpadového hospodářství. V tomto případě nezbývá nic jiného, než doporučit stejný postup, jako u prvního cíle. Je důležité všechny odpady přijaté ve sběrném dvoře řádně roztřídit, zejména v případě kovů, na jejich jednotlivé druhy (např. hliník, měď), které budou po předání do zařízení pro sběr a výkup odpadů, zaručeným příjmem systému odpadového hospodářství.

Druhým návrhem, zejména pro plynulý chod sběrného dvora je zřízení trvalého pracovního místa. Neustálé zaučování nových pracovníků, poskytování pracovních oděvů a ochranných pomůcek dle vnitřního pokynu města znamenají nárůst provozních výdajů. Plynulý provoz sběrného dvora znamená spokojenost občanů s poskytujícími službami.

Opatření, které by mělo město Valašské Klobouky přijmout, se týká především čtvrtého cíle, kterým je zvýšení využití objemných odpadů. Do zahájení provozu sběrného dvora končily všechny objemné odpady uložením na skládce, a to znamenalo, rozpor se závaznou částí POH Zlínského kraje. V současné době se díky řádnému třídění objemných odpadů daří získávat využitelné materiály, jako je například dřevo. Na jednu stranu je to v souladu s platnou legislativou, na druhou stranu to pro město znamená zajištění předání oprávněné osobě za co nejnížší možné náklady. Doposud se to od začátku provozu sběrného dvora nepodařilo. Během deseti měsíců bylo vyseparováno zhruba 40 m³ dřevěných odpadů. Po prozkoumání nabídek na trhu mezi oprávněnými osobami předkládám k porovnání velkého rozdílu dvě nabídky možnosti předání oprávněné osobě.

První možností je předat využitelné dřevěné odpady oprávněné osobě, kterou je společnost Sběrné suroviny UH v Uherském Hradišti a nabízí městu převzetí těchto odpadů za podmínek uvedených v tabulce 15:

Nabídka	Cena bez DPH
Likvidační cena lakovaného dřeva	1,50 Kč / kg
Pronájem kontejneru 30 m ³	970,00 Kč / měsíc
Doprava	34,00 Kč / km
Manipulace	150,00 Kč / 15 minut

Tabulka 19 – Nabídka Sběrných surovin UH

(Zdroj: vlastní zpracování, data Sběrné suroviny UH, Uherské Hradiště)

Pronájem kontejneru o objemu 30 m³ není realizovatelný z důvodu nedostatku manipulačního místa pro svozovou techniku na sběrném dvoře a rozměru kontejneru. Náklady systému odpadového hospodářství by se pronájmem zvýšily o 11 640 Kč bez DPH za rok. Další zvýšení nákladů by bylo za dopravu (4 000 Kč bez DPH), manipulaci (600 Kč bez DPH) a likvidační cenu dřevěných odpadů (12 750 Kč bez DPH / 30 m³), celkem 17 350 Kč bez DPH za jeden odvezený kontejner (bez ceny za pronájem). Využití této nabídky bych vzhledem k druhé možnosti nedoporučovala.

Druhá možnost je předat dřevěné odpady oprávněné osobě, kterou je společnost KRONOSPAN Jihlava a nabízí městu podmínky uvedené v tabulce 16:

Nabídka	Cena bez DPH
Likvidační cena lakovaného dřeva	0
Pronájem kontejneru 30 m ³	nenabízí
Doprava	0
Manipulace	nakládku musí zajistit město

Tabulka 20 – Nabídka KRONOSPANU Jihlava
(Zdroj: vlastní zpracování, data KRONOSPAN Jihlava)

Dle mého názoru se jeví nabídka společnosti KRONOSPAN Jihlava jako nejvýhodnější, i když má dvě podmínky. První podmínkou odvozu zdarma, je naplnění dvou kusů kontejnerů dřevěnými odpady (objem jednoho kontejneru je 30 m³). Město je schopné naplnit kontejnery jedenkrát za rok, ale shromažďování takového množství odpadů musí být předem dobře naplánované. Druhou podmínkou je vlastní nakladač. V tomto případě může město využít nakladače technických služeb za cenu práce 660 Kč za hodinu bez DPH. Nakládka velkoobjemového kontejneru by trvala max. 3 hodiny, tzn. 1 980 Kč bez DPH. Rozdíl mezi první a druhou nabídkou je ve výši 15 370 Kč bez DPH. Doporučuji proto městu uzavřít smlouvu se společností KRONOSPAN Jihlava.

Aby město nemuselo dlouho shromažďovat dřevěné odpady v areálu sběrného dvora, má pro zajištění větší četnosti odvozu těchto odpadů ještě dvě možnosti. Může oslovit okolní sběrné dvory, a tím s jejich pomocí naplnit oba kontejnery KRONOSPANU. Další variantou je oslovení stavebních firem působících na území města, kterým dřevěné odpady vznikají z podnikatelské činnosti.

Mezi dřevěné odpady patří i starý nábytek, který někdy občané odevzdávají do sběrného dvora velmi zachovalý. Je škoda zvyšovat jeho rozbitím produkci odpadů a výdaje na nakládání s těmito odpady, a proto navrhuji nabídnout tento nábytek odboru sociálních věcí městského úřadu ve Valašských Kloboukách pro sociálně slabé rodiny, které nemají potřebné finance na vybavení svých domácností.

Poslední návrhy se týkají zvýšení informovanosti občanů, zejména z hlediska nakládání s odpady a jejich třídění. Osvěta je v tomto směru velmi důležitá a závisí na ní převážně odměny systému EKO-KOM a odměny od kolektivních systémů Asekol, Elektrowin, Eko-

bat a Ekolamp. O tom, že nějaká informovanost z hlediska třídění ve městě probíhá, svědčí každoroční umístění města na předních příčkách v krajské soutěži „O keramickou popelnicí“, a to za množství vytríděného separovaného odpadu v přepočtu na jednoho obyvatele (zatím nejlepší je druhé místo v roce 2013).

Informace o třídění se musí dostávat k občanům neustále. I v tomto případě platí stejný návrh jako u prvního cíle a to je přímá účast na pravidelných besedách občanů starší generace a podávání problematiky odpadového hospodářství formou diskuze.

Dále navrhuji pokračovat v pravidelném podávání informací občanům formou článků, které vydávají jako podporu pro obce jednotlivé kolektivní systémy. Místní zpravodaj a webové stránky odpadového hospodářství města jsou pro poskytování těchto informací nepostradatelné. Doporučila bych též aktualizovat v pravidelných měsíčních intervalech webové stránky odpadového hospodářství města a informovat občany o produkci odpadů v jednotlivých měsících včetně toho, jak bylo s jednotlivými odpady nakládáno po předání oprávněným osobám. Aktualizace by se měla týkat i POH města. K tomuto online přístupnému strategickému dokumentu by měla být zpřístupněna i pravidelná roční hodnocení plnění jednotlivých stanovených cílů.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo vyhodnocení Plánu odpadového hospodářství města Valašské Klobouky a návrh opatření, která by pomohla ke splnění cílů stanovených tímto plánem na období 2011 – 2016.

V teoretické části jsem popsala obecně historii odpadového hospodářství a vysvětlila jsem základní pojmy spojené se zákonem o odpadech jako je například odpad, komunální odpad, odpadové hospodářství nebo činnosti, které spadají pod pojem nakládání s odpady. Dále jsem se v této části bakalářské práce zabývala legislativou odpadového hospodářství České republiky a Evropské unie. Českou legislativu jsem rozdělila na období do roku 1989 a na období po tzv. „sametové revoluci“, tedy po roce 1990. Evropské odpadové právo jsem popsala na primární, sekundární a terciální úrovni. V teorii nechybí ani popis výkonu veřejné správy v oblasti odpadového hospodářství a povinnosti a oprávnění obce při nakládání s odpady. Zmínila jsem zde i závazné a směrné části Plánů odpadového hospodářství České republiky a Zlínského kraje, jejichž účelem je vytváření podmínek pro předcházení vzniku odpadů a nakládání s nimi.

V praktické části jsem nejprve stručně popsala charakteristiku a systém odpadového hospodářství města Valašské Klobouky. Následně jsem uvedla cíle stanovené POH města a jejich plnění jsem jednotlivě rozebrala. Vzhledem k tomu, že platnost Plánu stále běží, vyhodnotila jsem období posledních osmi let (2006 - 2013), protože právě na tom je nejlépe vidět, že odpadové hospodářství města Valašské Klobouky se oproti roku 2006 posunulo o velký krok dopředu.

Vyhodnocením jednotlivých cílů jsem dospěla k závěru, že plnění pěti stanovených cílů (až na jeden) „běží“ bez větších komplikací.

Není nijak překvapivé, že analýza příjmů a výdajů odpadového hospodářství ukázala výdaje převyšující příjmy. Tato skutečnost je v převážné většině obcí České republiky. Aby se tento rozdíl nezvyšoval, mělo by město i nadále dbát na dodržování pravidel odpadového hospodářství nastavených v obecně závazných vyhláškách schválených zastupitelstvem města a v cílech Plánu odpadového hospodářství.

V návrhové části jsem uvedla nezbytná opatření k udržení rostoucí tendence třídění odpadů, na které závisí nejen odměny systému EKO-KOM, ale i jednotlivých kolektivních systémů, se kterými má město uzavřené smlouvy.

Za nejdůležitější opatření považuji dosažení uzavření smlouvy s oprávněnou osobou na využívání dřevěných odpadů za podmínek, které nebudou pro město znamenat velký nárůst výdajů na systém odpadového hospodářství.

Mezi nezbytná opatření patří i neustálá informovanost veřejnosti o dění a dosažených výsledcích v oblasti nakládání s odpady ve městě.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

- [1] ALEXANDER, Catherine a Joshua RENO, 2012. *Economies of recycling*. Vyd.1. Londýn: Zed Books, 336 s. ISBN 978-1-78032-194-3.
- [2] Balner, Petr a Martina, Vrbová, 2009. *Hospodaření s odpady v obcích*. 2., aktualiz. vyd. Praha: EKO-KOM, 240 s. ISBN 978-80-254-6019-1.
- [3] DAMOHORSKÝ, Milan a kol., 2010. *Právo životního prostředí*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 629 s. ISBN 978-80-7400-338-7.
- [4] KURAŠ, Mečislav, 2008. *Odpadové hospodářství*. Vyd. 1. Chrudim: Ekomonitor, 143 s. ISBN 978-80-86832-34-0.
- [5] ŘÍMANOVÁ, Dana, 2005. *Zákon o odpadech včetně prováděcích předpisů s výkladem*. 4., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 600 s. ISBN 80-7273-128-9.
- [6] TOŠOVSKÁ, Eva et al., 2010. *Makroekonomické souvislosti ochrany životního prostředí*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 201 s. ISBN 978-80-7400-308-0.
- [7] VOŠTOVÁ, Věra et al., 2009. *Logistika odpadového hospodářství*. Vyd. 1. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 349 s. ISBN 978-80-01-04426-1.

Internetové zdroje

- [1] EKO-KOM. Obce a města [online]. EKO-KOM ©2014 [cit. 2014-01-23]. *Odměny a bonusy obcí*. Dostupné z: <http://www.ekokom.cz/cz/obce-a-mesta/odmeny-obci/odmeny-a-bonusy>
- [2] Inisoft. Legislativní příručka [online]. Inisoft ©2014 [cit. 2014-03-12]. *POH ČR, úvodní část*. Dostupné z: <http://www.inisoft.cz/strana/poh-uvodni-cast>
- [3] Kraj Vysočina. Právní úprava odpadového hospodářství [online]. Legese ©2008 [cit. 2014-02-18]. *Právní úprava odpadového hospodářství v evropském společenství a její promítnutí do právního řádu České republiky*. Dostupné z: http://www.vysocina-legese.public-i.tv/document/EUaCR_odpady_3.html#oVI8.
- [4] Ministerstvo životního prostředí, Plán odpadového hospodářství ČR [online]. MŽP ©2010 [cit. 2014-02-2013]. *Plnění nařízení vlády o Plánu odpadového hospodářství ČR*. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/plneni_narizeni_vlady.
- [5] Ministerstvo životního prostředí. Platné právní předpisy [online]. MŽP ©2014 [cit. 2014-01-30]. *Platné právní předpisy a jejich výklady*. Dostupné z:

http://www.mzp.cz/_c1256e7000424ac6.nsf/Categories?OpenView&Start=1&Count=30&Expand=3.2#3.2.

- [6] Ministerstvo životního prostředí. Publikace a Periodika [online]. MŽP ©2014 [cit. 2014-01-13]. *Plán odpadového hospodářství ČR*. Dostupné z: [http://www.mzp.cz/osv/edice.nsf/8B696F348A65B3FEC1256F5C002D7554/\\$file/vestnik102003.pdf](http://www.mzp.cz/osv/edice.nsf/8B696F348A65B3FEC1256F5C002D7554/$file/vestnik102003.pdf)
- [7] Ministerstvo životního prostředí. Zahraniční vztahy, ČR a Evropská unie [online]. MŽP ©2014 [cit. 2014-01-10]. *ČR a Evropská unie*. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/cr_eu.
- [8] Recetox Education. Historie a struktura odpadového hospodářství [online]. Recetox ©2011 [cit. 2014-02-20]. *Historie odpadového hospodářství*. Dostupné z: <http://www.recetox-education.cz/res/obory/ENV009.pdf>
- [9] Zlínský kraj. Životní prostředí [online]. Zlínský kraj ©2014 [cit. 2014-02-15]. *Plán odpadového hospodářství*. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/plan-odpadoveho-hospodarstvi-zlinskeho-kraje-cl-638.html>

Legislativa

- [1] ČESKO. Zákon č. 238 ze dne 2. května 1991 o odpadech. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 47, s. 1086-1093. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1991&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>
- [2] ČESKO. Zákon č. 125 ze dne 13. května 1997 o odpadech. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1997, částka 44, s. 2418-2432. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1997&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=8>
- [3] ČESKO. Zákon č. 185 ze dne 15. května 2001 o odpadech a o změně některých dalších zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 71, s. 4074-4106. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2001&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=11>
- [4] ČESKO. Zákon č. 477 ze dne 4. prosince 2001 o obalech a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 172, s. 9948-9969. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2001&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=1>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

A.s.	Akciová společnost
Atd.	A tak dále
BIO	Biologicky rozložitelný odpad
Cca	Cirka
Čl.	Článek
ČR	Česká republika
D1	Ukládání odpadů na skládky
D10	Spalování odpadů
DPH	Daň z přidané hodnoty
EHS	Evropské hospodářské společenství
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
KÚ	Krajský úřad
MěÚ	Městský úřad
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
N	Nebezpečný odpad
NK	Nápojový karton
Např.	Například
PCB	Polychlorované bifenyly
PCT	Polychlorované terfenyly
O	Ostatní odpad
Odst.	Odstavec
OH	Odpadové hospodářství

ORP	Obec s rozšířenou působností
OZV	Obecně závazná vyhláška
§	Paragraf
Písm.	Písmeno
POH	Plán odpadového hospodářství
POH ČR	Plán odpadového hospodářství České republiky
POH ZK	Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje
R5	Recyklace
R12	Úprava odpadů
RP ČR	Realizační program České republiky
Sb.	Sbírka zákonů
SKO	Směsný komunální odpad
S.r.o.	Společnost s ručením omezeným
SŠ	Střední škola
T	Tuna
Tj.	To je
Tzn.	To znamená
Ú. l.	Úřední list
ZŠ	Základní škola

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Přehled vývoje výše platby místního poplatku za komunální odpad	36
Tabulka 2 – Porovnání výše platby za skládkování směsného komunálního odpadu	37
Tabulka 3 – Podíl směsného komunálního odpadu na celkové produkci odpadů (%).....	38
Tabulka 4 – Přehled způsobů nakládání po předání oprávněným osobám.....	40
Tabulka 5 – Podíl vytríděných plastových odpadů z celkové produkce (%).....	46
Tabulka 6 – Podíl vytríděných papírových odpadů z celkové produkce odpadů (%)	47
Tabulka 7 – Podíl vytríděných skleněných odpadů z celkové produkce odpadů (%)	48
Tabulka 8 – Podíl vytríděných kovových odpadů z celkové produkce odpadů (%)	49
Tabulka 9 – Přehled výdajů na svoz a zpracování biologicky rozložitelných odpadů	50
Tabulka 10 – Přehled příjmů z místního poplatku za odpad	55
Tabulka 11 – Přehled odměn za sběr a recyklaci obalových odpadů	55
Tabulka 12 – Přehled příjmů za zpětný odběr od kolektivních systémů	56
Tabulka 13 – Přehled příjmů z prodeje kovových odpadů	57
Tabulka 14 – Přehled celkových příjmů odpadového hospodářství.....	57
Tabulka 15 – Přehled výdajů na svoz a odstranění směsného komunálního odpadu	59
Tabulka 16 – Přehled výdajů na svoz tříděného odpadu	60
Tabulka 17 - Přehled celkových výdajů odpadového hospodářství	61
Tabulka 18 – Celkové příjmy a výdaje OH v přepočtu na obyvatele/rok	63
Tabulka 19 – Nabídka Sběrných surovin UH.....	67
Tabulka 20 – Nabídka KRONOSPANU Jihlava	68

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 – Podíl směsného komunálního odpadu na celkové produkci odpadů.....	38
Graf 2 – Nakládání s odpady podle kódů nakládání v roce 2006.....	41
Graf 3 – Nakládání s odpady podle kódů nakládání v roce 2007.....	41
Graf 4 - Nakládání s odpady podle kódů nakládání v roce 2008.....	42
Graf 5 - Nakládání s odpady podle kódů nakládání v roce 2009.....	43
Graf 6 - Nakládání s odpady podle kódů nakládání v roce 2010.....	43
Graf 7 – Nakládání s odpady podle kódů nakládání v roce 2011.....	44
Graf 8 - Nakládání s odpady podle kódů nakládání v roce 2012.....	45
Graf 9 – Nakládání s odpady podle kódů nakládání v roce 2013.....	45
Graf 10 – Přehled podílu vytríděných plastových odpadů z celkové produkce odpadů.....	46
Graf 11 – Přehled podílu vytríděných papírových odpadů z celkové produkce odpadů.....	47
Graf 12 – Přehled podílu vytríděných skleněných odpadů z celkové produkce odpadů.....	48
Graf 13 – Přehled podílu vytríděných kovových odpadů z celkové produkce odpadů.....	48
Graf 14 – Přehled produkce objemných odpadů ve Valašských Kloboukách.....	52
Graf 15 – Podíl jednotlivých příjmových položek na celkových příjmech OH - 2006.....	58
Graf 16 – Podíl jednotlivých příjmových položek na celkových příjmech OH - 2013.....	58
Graf 17 – Podíl jednotlivých výdajových položek na celkových výdajích OH - 2006.....	62
Graf 18 - Podíl jednotlivých výdajových položek na celkových výdajích OH - 2013.....	62

SEZNAM PŘÍLOH

- PI Produkce odpadů podle jednotlivých druhů (1)
- PII Produkce odpadů podle jednotlivých druhů (2)
- PIII Seznam kódů a názvů odpadů podle Katalogu odpadů

PŘÍLOHA P I: PRODUKCE ODPADŮ PRO DLE JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ (1)

Katalogové číslo odpadu	Produkce odpadů ve Valašských Kloboukách podle jednotlivých druhů (t/rok)							
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
12 01 01	7,340	1,600	6,855	1,500	3,280	4,600	1,471	3,104
12 01 03	0,000	0,860	0,082	0,000	0,001	0,023	0,000	0,064
15 01 01	30,320	38,770	47,252	53,670	60,570	63,615	26,098	34,441
15 01 02	39,088	49,075	67,422	63,943	72,250	63,873	30,238	0,000
15 01 05	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	1,576
15 01 07	79,010	70,810	91,206	67,388	84,744	82,537	67,219	68,883
15 01 10	0,014	0,004	0,231	0,264	0,330	0,328	0,266	0,511
15 02 02	0,060	0,028	0,020	0,012	0,009	0,003	0,002	0,022
16 01 03	3,150	0,000	0,560	2,064	1,950	7,978	3,080	6,128
16 01 04	34,406	0,000	0,000	0,000	0,000	13,550	0,000	0,000
16 01 06	10,811	2,220	2,860	2,080	4,060	6,340	15,310	1,720
16 01 17	0,000	0,715	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	9,889
16 01 22	0,000	0,000	0,139	0,033	0,200	0,430	1,337	3,440
16 02 14	0,526	0,818	0,824	1,105	2,270	3,177	5,052	6,882
16 02 16	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,105	0,274
16 06 01	2,840	0,000	0,000	0,000	0,000	4,787	5,659	12,425
16 06 02	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,034	0,000	0,000
17 01 01	0,000	0,000	0,000	0,000	8,250	0,000	0,000	0,000
17 01 07	0,000	0,000	0,000	3,800	3,650	0,000	0,000	0,000
17 02 01	0,000	0,000	0,000	6,150	2,450	0,000	0,000	0,000
17 02 03	0,000	0,000	0,000	0,769	0,000	0,000	0,000	0,000
17 03 02	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,650	0,000
17 04 01	1,607	0,981	2,225	1,046	3,033	3,930	4,079	4,547
17 04 02	3,758	2,628	2,770	0,448	2,249	5,976	6,475	9,383
17 04 03	0,032	0,020	0,048	0,101	0,018	0,350	0,069	0,283
17 04 04	0,000	0,093	0,000	0,000	0,000	0,022	0,050	0,000
17 04 05	142,830	128,547	142,301	151,237	132,035	323,935	322,006	505,285
17 04 07	0,482	0,974	2,103	0,545	1,714	1,295	2,602	2,871
17 04 11	0,410	0,348	0,534	0,221	0,025	0,057	0,378	2,673
17 05 04	0,000	0,000	0,000	0,750	4,000	2,650	2,800	1,600
17 06 04	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,600	0,750	0,300
18 01 06	0,008	0,002	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
18 01 09	0,011	0,004	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

PŘÍLOHA P II: PRODUKCE ODPADŮ PRO DLE JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ (2)

Katalogové číslo odpadu	Produkce odpadů ve Valašských Kloboukách podle jednotlivých druhů (t/rok)							
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
20 01 01	5,113	10,505	5,749	2,030	2,150	28,276	86,335	108,729
20 01 02	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	4,194
20 01 10	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,656	13,466
20 01 13	0,000	0,000	0,025	0,048	0,030	0,323	0,620	0,458
20 01 14	0,000	0,000	0,046	0,002	0,031	0,002	0,021	0,021
20 01 17	0,000	0,000	0,000	0,021	0,000	0,000	0,000	0,000
20 01 19	0,000	0,000	0,000	0,006	0,013	0,000	0,000	0,001
20 01 21	0,000	0,000	0,000	0,005	0,003	0,001	0,000	0,000
20 01 26	0,146	0,464	0,733	0,199	0,197	0,182	0,000	0,005
20 01 27	1,117	1,022	0,782	1,796	1,787	1,524	1,364	2,265
20 01 32	0,096	0,152	0,129	0,186	0,216	0,054	0,000	0,000
20 01 33	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,232
20 01 35	0,000	0,000	0,857	0,196	0,010	0,000	0,000	0,000
20 01 36	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,009	6,452
20 01 38	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	1,265
20 01 39	0,000	0,000	2,007	1,726	0,000	4,921	40,448	70,912
20 01 40	166,963	180,780	22,826	2,852	1,160	2,690	1,740	4,175
20 02 02	0,000	0,000	0,000	0,000	1,250	0,000	0,000	0,000
20 02 03	70,850	72,450	95,000	72,750	144,660	145,805	77,550	81,550
20 03 01	1452,120	1296,550	1310,550	1063,250	1052,585	1062,370	1107,321	929,703
20 03 03	0,000	0,000	0,000	20,350	66,520	48,990	26,600	15,250
20 03 07	54,550	0,000	1,950	67,000	102,700	66,600	11,650	38,233

PŘÍLOHA P III: SEZNAM KÓDŮ A NÁZVŮ ODPADŮ PODLE KATALOGU ODPADŮ

- 12 01 01 (O)** – piliny a třísky neželezných / R12
- 12 01 03 (O)** – piliny a třísky neželezných kovů / R12
- 15 01 01 (O)** – papírové a lepenkové obaly / R5
- 15 01 02 (O)** – plastové obaly / R5
- 15 01 05 (O)** – kompozitní obaly / R5
- 15 01 07 (O)** – skleněné obaly / R5
- 15 01 10 (N)** – obaly obsahující zbytky nebezpečných látek / D10
- 15 02 02 (N)** – absorpční činidla, filtrační materiály / D10
- 16 01 03 (O)** – pneumatiky / R5
- 16 01 04 (N)** – autovraky / R12
- 16 01 06 (O)** – autovraky zbavené kapalin a jiných nebezpečných součástí / R12
- 16 01 17 (O)** – železné kovy / R12
- 16 01 22 (O)** – součástky jinak blíže neurčené / R12
- 16 02 14 (O)** – vyřazená zařízení neuvedená pod čísly 16 02 09 až 16 02 03 / R12
- 16 02 16 (O)** – jiné složky odstraněné z vyřazených zařízení / R12
- 16 06 01 (N)** – olověné akumulátory / R12
- 16 06 02 (N)** – nikl-kadmiové baterie a akumulátory / R12
- 17 01 01 (O)** – beton / D1
- 17 01 07 (O)** – směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel a tašek / D1
- 17 02 01 (O)** – dřevo / D1 nebo R5
- 17 02 03 (O)** – plasty / R5
- 17 03 02 (O)** – asfaltové směsi / D1 nebo R5
- 17 04 01 (O)** – měď, bronz, mosaz / R12
- 17 04 02 (O)** – hliník / R12

17 04 03 (O) – olovo / R12

17 04 04 (O) – zinek / R12

17 04 05 (O) – železo a ocel / R12

17 04 07 (O) – směsné kovy / R12

17 04 11 (O) – kabely / R12

17 05 04 (O) – zemina a kamení neuvedené pod číslem / D1

17 06 04 (O) – izolační materiály / D1

18 01 06 (N) – chemikálie, které jsou nebo obsahují nebezpečné látky / D10

18 01 09 (N) – jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 18 01 08 / D10

20 01 01 (O) – papír a lepenka / R5

20 01 02 (O) – sklo / R5

20 01 10 (O) – oděvy / R5

20 01 13 (N) – rozpouštědla / D10

20 01 14 (N) – kyseliny / D10

20 01 17 (N) – fotochemikálie / D10

20 01 19 (N) – pesticidy / D10

20 01 21 (N) – zářivky a jiný odpad obsahující rtuť / D10

20 01 26 (O) – olej a tuk neuvedený pod číslem 20 01 25 / R12

20 01 27 (N) – barvy, tiskařské barvy a lepidla obsahující nebezpečné látky / D10

20 01 32 (N) – jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 20 01 31 / D10

20 01 33 (N) – baterie a akumulátory / R12

20 01 35 (N) – vyřazené elektrické zařízení obsahující nebezpečné látky / R12

20 01 36 (O) – vyřazené elektrické a elektronické zařízení / R12

20 01 38 (O) – dřevo / R5

20 01 39 (O) – plasty / R5

20 01 40 (O) – kovy / R12

20 02 02 (O) – zemina a kameny / D1

20 02 03 (O) – jiný biologicky nerozložitelný odpad / D1

20 03 01 (O) – směsný komunální odpad / D1

20 03 03 (O) – uliční smetky / D1

20 03 07 (O) – objemný odpad / D1

(O) – odpady neobsahující nebezpečné látky, tzv. „ostatní“

(N) – odpady vykazující jednu nebo více nebezpečných vlastností, tzv. „nebezpečné“

R5 – recyklace odpadů

R12 – úprava odpadů

D1 – ukládání odpadů na skládku (skládkování)

D10 – spalování odpadů